

پشه‌يي

۵ منگل صنف

ملي سرود

دا عزت د هر افغان دی	دا وطن افغانستان دی
هر بچی یې قهرمان دی	کور د سولې کور د تورې
د بلوڅو د ازبکو	دا وطن د ټولو کور دی
د ترکمنو د تاجکو	د پښتون او هزاره وو
پامیریان، نورستانیان	ورسره عرب، گوجر دي
هم ایماق، هم پشه یان	براهوي دي، قزلباش دي
لکه لمر پر شنه آسمان	دا هېواد به تل ځلېږي
لکه زړه وي جاویدان	په سینه کې د آسیا به
وایو الله اکبر وایو الله اکبر	نوم د حق مودی رهبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مولېنيس وزارتې

پښه یی

۵ منگل صنف

چاپس سال: ۱۳۹۹ هـ. ش.

کتبس مشخصتي

مضمون: پشه يي

مؤلفين: تعليمي نصابس پشه يي دپارتمنتستا درسي کتابلاينا مؤلفين

ايدت کېکالي: تعليمي نصابس پشه يي دپارتمنتستا درسي کتابلاينا مؤلفين

صنف: پنجمنجل (۵)

متنس جبه: پشه يي

انکشاف دېکالا: تعليمي نصابس وشيک او درسي کتابلاينا تأليفس گني رياست

چرگن کېکالا: مولېني وزارتس ارتباط او عامه مولوبنيس رياستي

چاپ سال: ۱۳۹۹ هجري شمسي

ايميل آدرس: curriculum@moe.gov.af

درسي کتابلاينا چاپ، ونټني او لنگنکستا حقي افغانستان اسلامي جمهوريتس مولېني وزارت

پلا محفوظ شي. بازره گورېک او لنگنکي ممنوع سي. سير کنکالي پلا قانوني شاپان با.

مولېني وزيرس پيغمي

اقرأ باسم ربك

گن او مهربان الله ﷻ س حمد او شکرستا ادا کېيکس، که امه آنتې زنده گي بخشوي سې، او پريک او لکس گن نعمت اودای وڼتوان کېويا آمان، او الله ﷻ س پچوالا پيغمبر حضرت محمد ﷺ که الهي پروالا پيغام تي که (پريک) سې، درود ماکس. کورکم که چېنې تارا سې، ۱۳۹۷ هجري شمسي سال مولېنيس سال نامېدې مسمی بیک. ميسي خاترې اما بيی بايوي وطنستن لړېني او وړېنيس نظمي اساسی بدلېني او تحولتนา شاهدي تې؛ لړيکالا، ياده کېکالا، کتاب، مکتب، ادارا او والدينس شورا، افغانستان مولېنيس نظمستا شه اساسي عناصر باين گورېگا، که لړېني او وړېنيس وشيک او پوراېنې کوچه مهم نقش دارا. انخول مهم گالا کوچه افغانستان مولېني وزارتس دشتلگريس مقام، وطنس لړېني او وړېنيس نظامستا رشد او وشيک شاپان کوچه اساسي تغيرتนา اچيک کوچه متعهد سې.

ميسي خاترې تعليمي نصابس اصلاح او وشېکي مهم اولويتېلايه اودای سن. مندو رکم مکتب، مدرسا او جم دولتي او خصوصي تعليمي نهادېلايه کوچه، درسي کتابېلاينا محتوا، کيفيت او توزع آنتې پامېري مولېني وزارتس لمېلاينا سريکه جای دارا. امه باور داراگس، که باکيفيت درسي کتاب داريک دې اوړتا، لړېني او وړېنيس اساسي هدفېلاني پوله نه باکمان.

اوچېوي هدفېلاني پولیک او بکار تعليمي نظام منجه اچيک خاترې، اکالي نسلس وړېکالي حيثېدې، وطنس چېکه اچوتلېکالي لړېکالي، استادان او مسلکی مدیرنه اودای بو احترامېدې اېراکم، که بالکولنې درسي کتابېلاينا تدریس، او محتواس گړېني کوچه، هيچ رکم کوششې مه پچه کدن، او اي فعال او ديني، ملي او انتقادي تفکر پلا سنهوي نسلس وړېني کوچه، کوشش کن. هر دواس تعهدس نونگا کېک او مسؤوليت منکس حس پلا، امه نيتهېدې پړنې آنجودن، که نن دواسې بيی بايوي ياده کېکالي وکا اکالا کوچه، پورا پېوا افغانستانس معماران، او جامعاس متمدن او موثر تکاليا تن.

مندو رکم بکار او بيی بايوي ياده کېکالي اودای، که وطنس ارزشوتي سرماييی آن، اېراکم، تا فرصت اودای نپا گورن او ياده کښيس پروسا کوچه کنجکاو، زيرک او فعال وانې گورېکالي پيري، او لړيکالاس احترام پلا، لړيکالا اودای بکار او موثر استفادا کن.

آخر کوچه لړېني او وړېنيس جم مولېکالي او تعليمي نصابس مسلکی همکارنه اودای، که امه کتبس لکيک او آمادا کېک کوچه بو کوشش کېويا سن، منيک کاکم، او گن الله ﷻ دربار اودای مې آنتې امه پاک او انسان جوپېکالي پندې کوچه کاميابيا اېراکم.

معياري او پورا پيو مولېنيس نظام او انخول آباد او پورا پيو افغانستان آرزويدې که خلکي تانکواک، مولېکالي او آسودا تې.

مولېنيس وزير

دکتور محمد ميرويس بلخی

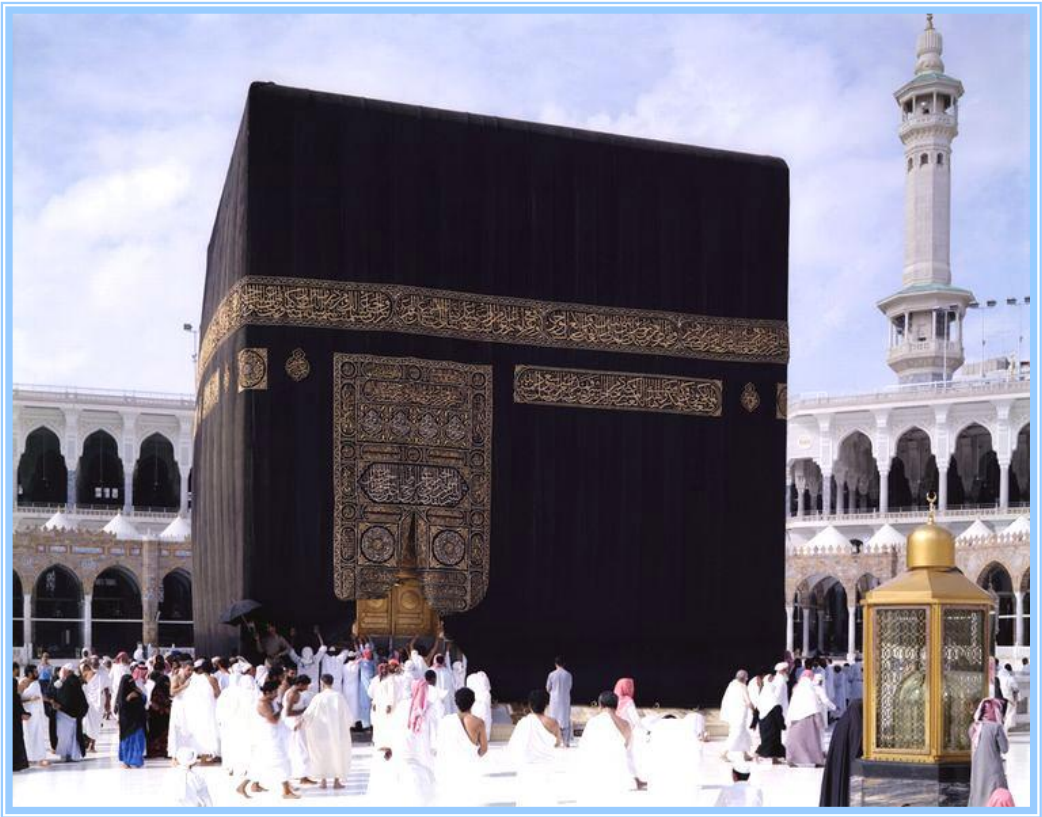
فهرست

عنوان.....	دور.....
الله تعالی ﷻ.....	۱.....
حضرت محمد ﷺ.....	۴.....
سلام دېک بکارلام شي.....	۷.....
آيي او تاتيس احترامي.....	۱۰.....
جي وطن.....	۱۳.....
حضرت عثمان ؓ.....	۱۶.....
پاک ورگ.....	۱۸.....
اوو اېکس آداب.....	۲۱.....
واکسين.....	۲۴.....
اما مکتب.....	۲۷.....
اي سال کاو فصل شي؟.....	۳۰.....
نظافت.....	۳۳.....
ماينس خطري.....	۳۶.....
مولېني.....	۳۹.....
حيوانته شره رحم.....	۴۲.....
عيد دواس.....	۴۵.....
بکار سلوک.....	۴۸.....
چرس صحتس دشمني.....	۵۱.....
بکار ياده کېکالا.....	۵۴.....
لويه جرگا.....	۵۷.....

٦٠	له دېوانېنا عقلي
٦٣	شيم
٦٦	جولېناينا نپا
٦٩	دن شونېک زر شې
٧٢	مېواينا فايديى
٧٥	کړک آنتې
٧٨	نېشا صحتس دشمني
٨١	مکتب

الله جل جلاله

هدف: يادہ کبکالي متنې سمکھ پرډن، لکدن او تيس مفهومتا پېندن.
کلمايه سم تلفظ کي بادن او الله تعالاس واحد ذاتستا پېندن.

اوکتېلا:

- اورې عکس کوچه کو لشېدا؟
- امه هر لمې کي نامېدې شروع کييمان؟

الله تعالیٰ بو گڼ ذات آس. کومې گه دنیا کوچه لشن بگا، چې الله پاکس پیدا کېو یا
 این. چې مخلوق آنتې روزي پولېکالا آس.
 کووات گه الله ﷻ چې مخلوقاته کوچای، انسانان عقل او صلاحیت دېو یا آین،
 درکار شې گه بندگان الله ﷻ س امرستا جایه کدن. که چودې الله تعالیٰ کدنا
 خلاف کمې لَام کې، گناهکار بگا.
 هر بنده آنتې درکار شې گه الله پاکس، فرمستا اطاعتی کې او هر جایه او هر دنه
 تیس امرستا جایه کدن.

پرانس موټي مقصدي:

بندگان او چې دنیا الله پاکس پیدا کېو شې. کمې به کې نه بیا گه الله ﷻ امر دې خلاف لَام کې، مې
 خاترې گه سه بنده بو مشکله پلا دورندور بگا، درکار شې گه چې بندگان الله تعالیٰ امرستا اطاعتی کن.

یاده کېکالنا فعالیتېلا:

یاده کېکالي متنې ای جني پرډن او معناکدن.
 متنې گروپی پرډن او تانک معلومتي الله تعالیٰ بارایه هر گروپس ای ای جني صنف پوره کددن.

یاده کېکالي اکورې او کتنې جواب دن:

- ✓ اېمه کیس پیدا کیو یا آیدا؟
- ✓ چې دنیا کیس پیدا کېو شې؟
- ✓ کمې گه الله تعالیٰ امر دې خلاف لَام کې، کو پلا دورندور بگا؟
- ✓ یاده کېکالي اوتنه موضوع بارایه گه لږېکالا گرای انتخاب بوي شې محاورا کن، کومې شی شره گه نه
 مولیاتن، لږېکالا اودای او کت کن.

ياده کېکالي اکورې جملاینا خالي جایستا مناسب کلمایه دې پورډن.

که چودې..... خلاف کمې لَام کېي..... پولا.
هر بنډا آنتې..... الله پاکس، کې او هر.....
تیس..... جایه کډن.

ياده کېکالي اکورې لغته معنا او تانک کتابچایه کوچه لکډن.

✱ عقل

✱ خلاف

✱ نقصان

ارزیابی:

✱ آیا یاده کېکالي متن صحیح پړه بیچان؟

✱ آیا متنس مفهوم شره مولېکن؟

✱ آیا الله تعالی ذات بارایه کومې کده بېکن؟

گوشنگې لَام:

ياده کېکالي متن کوچای چارخط تانک کتابچایه کوچه لکن او اکالي دواس صنف کوچه پړډن.

حضرت محمد ﷺ

هدف:

متنس پړېک، لیک او نونګي کلماینا یاده کېکي او حضرت محمد ﷺ شخصیتس پېنکي شي.

او کتېلا:

- حضرت محمد ﷺ خلکنې کووات پندلېچان؟
- آیا حضرت محمد ﷺ تانک امت شره بو مهربان آيیک؟
- اېمه حضرت محمد ﷺ بارايه وري کوکده بېدا؟

حضرت محمد ﷺ اما پیغمرن آس. میس پیدایشی مکا شار کوچه بوا شی او چنټه گبرې نېک او بکار عمل داراییک.

حضرت محمد ﷺ بالکوله پلا بو مینا داراییک او کداییک: (اوسه کمې گه بالکوله پلا مینا او گنځا احترامی نه کې، امه اودای نه آس). قرآن کریم الله ﷻ گرای، امه پندلپښي خاترې حضرت محمد ﷺ شره نازل بوا شی.

پرانس موټي مقصدي:

حضرت محمد ﷺ مسلمانننا آخري پیغمبري آس، خلک ناکار پندای چرغېو بکار پنده وایچین.

یاده کېکالنا فعالیتبلا:

یاده کېکالي متې دک که پردن.

یاده کېکالي متې اي اي خط اوبارا کښېدې پردن.

یاده کېکالي متې اړېدن گه معلم صاحب گرای پړان با، کي شره گه نه مولیاتن، لړېکالا اودای اوکت کن.

اکوروالي اوکتې جواب ددا:

- ✓ حضرت محمد ﷺ ې مسلمانان کوته پنده وایچین؟
- ✓ حضرت محمد ﷺ پیدایشی کوته جایه بوا شی؟
- ✓ حضرت محمد ﷺ بالکوله پلا کووات سلوک داراییک؟
- ✓ قرآن کریم الله ﷻ گرای، حضرت محمد ﷺ شره کي خاترې نازل بیک؟

اکوروالي اړه کت جملایه، مناسب کلمایه دې پوراکدا.

..... حضرت محمد ﷺ اما.
..... میس پیدایشی.
..... اوچنټه گېرې.
..... حضرت محمد ﷺ بالکوله پلا.

ارزیابي:

- ✱ آیا یاده کېکالي متن بکار پرېه بېچان؟
- ✱ آیا متن مفهوم شره مولېکن؟
- ✱ حضرت محمد ﷺ س بکار لَمه بارایه کومې کده بېکن؟

گوشنگې لام:

یاده کېکالي متن کوچای چار خط تانک کتابچایه کوچه لکن او اکالي دواس صنف کوچه پرېدن.

سلام دٻڪ بڪار ٽام شي

ياده ڪٻڪالي مٽي بڪار پٻه او لڪه بادن.
ياده ڪٻڪالي سلام دٻڪ اهميت شره مولان.

هدف:

اوڪٽيلا:

اورڀي عڪس ڪو لشبدا؟

ايمه ڪو خاتري سلام واپيدا؟

امه مقدس دين ڪوچه سلام ڪو شي؟

سلام گڼي الله ﷻ س نامه شي، که چودې هر دڼه سلام وايدا، بې شک که تل الله ﷻ پلا رابطايه آيدا او الله ﷻ س رضستا استه اچېدا. يو که هر دڼه الله ﷻ س نامه (سلام) دورو تا، حقيقت کوچه هر دڼه الله ﷻ هم اېمه يادي آيدا. سلام وايکې دې الله پاکس رحم او کرمي استه اچېدا.

امېمخول سلام وايکې دې اېما رابطو جامعا خلکه پلا ترېا. که چودې اېمه کي نه پېنېدا، سلام وايکې دې اېمه او تې منجه اولوالي اغت شروع بياگن او گر اي ورېس پېنکستا کوچه ککړه تاني منجه ايا. اېمه بايد دشتېنې سلام ددا او احترامي کدا، که تېنا به مينا او محبتس وړي بدا او هر دڼه بکار نامېدې ياده بدا.

دشتېنې درکار شي که کنشتېنې سلام دن او تې شره پام کن او تېنا خيالي ننگا کدن تا که تېنا احترام او عترتس وړي بن چنتېنې سلام وېکس ذهيني ددا، تا که اېمني او وري دشتېنې سلام واين او احترامي کن. السلام عليكم کديک نبي کریم ﷺ س سنتي شي او سلامس جوابي واجب شي. کودن که کي آنې سلام وايکو، ته بايد جواب کوچه وعلیکم السلام کدن، که چودې اېمني کي سلام وایکن، اېمه به بايد تيس جوابي ددا، تا که سنت او واجب دويکه ادا کېوو تې. هر کي آنې سلام وایاتندا، که کمې نبوا، شاپرو او يا تستوا تې تل سلام وايدا. سلام وایيک اېمه کاميابي بل نېندو، که اېراتدا که تانک زندگي کوچه کامياب تدا، سلام وایکې تانک عادتستو شره بدل کدا.

سلام دېک مي دې اورپا که سنت شي او کمې که سلام دېک کوچه پورا با بو زيات ثواب دارا. هر کمې که لشيکو سلام شري کددا او گر ملتني اغت کددا، مي خاتري که سلامس معني سلامتي شي کودن که اېمه دوستان، تانو کورا او ورېنې سلام وایېدا، حقيقت کوچه اي وريانتې سلامتيس دعايي کيدا، مي خاتري درکار شي که هر دڼه او هرجايه خلکه شره سلام کددا.

پرانس موتي مقصدي:

سلام وایيک سنت شي، هر مسلمان بايد وري مسلمان آنې سلام وایې. سلام وایيک مي دې اورپا که اي اسلامي عمل شي او حضرت محمد ﷺ س کدني شي، اجتماعي بکار سلوک به ياده با، سلام دېکې دې، خلکه منجه مينا او محبت بو با، سلام سلامتي معنا ديا.

ياده کېکالنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متني دککه پردن.

ياده کېکالي متني اي اي جن زورکېدې پردن.

ياده کېکالي متني پردن او موتي مقصدستا کددن.

ياده کېکالي اکورې او کتنې جواب کدن:

- ✓ سلام دېک کو فايدا دارا؟
- ✓ سلام دېک کووات لَام شې؟
- ✓ اېمه گه مکتبی گوشنگې پېدا، تانک آبي، تاتي او وري دشتينې سلام وايېدا؟
- ✓ اېمه لړېکالا آنتې سلام وايېدا؟
- ✓ اېمنې گه کمې سلام وايې، مقابلي کو کدېدا؟
- ✓ ياده کېکالي کاو دلا بن او سلام دېک شره مشورا کن او هر کوته دلاس اي جني نمايندگي دې صنف پوره اغت کدن.

اکورې خالي جايه مناسب کلمايه دې پوردا:

اېمه بايد دشتينې..... او کدا گه..... به مينا
او..... وري يدا..... بکار..... ياده بدا.

ياده کېکالي اکورې لغته معنا کدن:

سلام :
رحم :
ککړه :
دشتيا :

ارزيابي:

- ✱ آيا ياده کېکالي متې بکار پره بېکن؟
- ✱ آيا ياده کېکالي متنس املستا لکه بېکن؟
- ✱ آيا ياده کېکالي سلام دېک اهميت شره مولياگن؟
- ✱ آيا ياده کېکالي سلام وايې بياگن؟

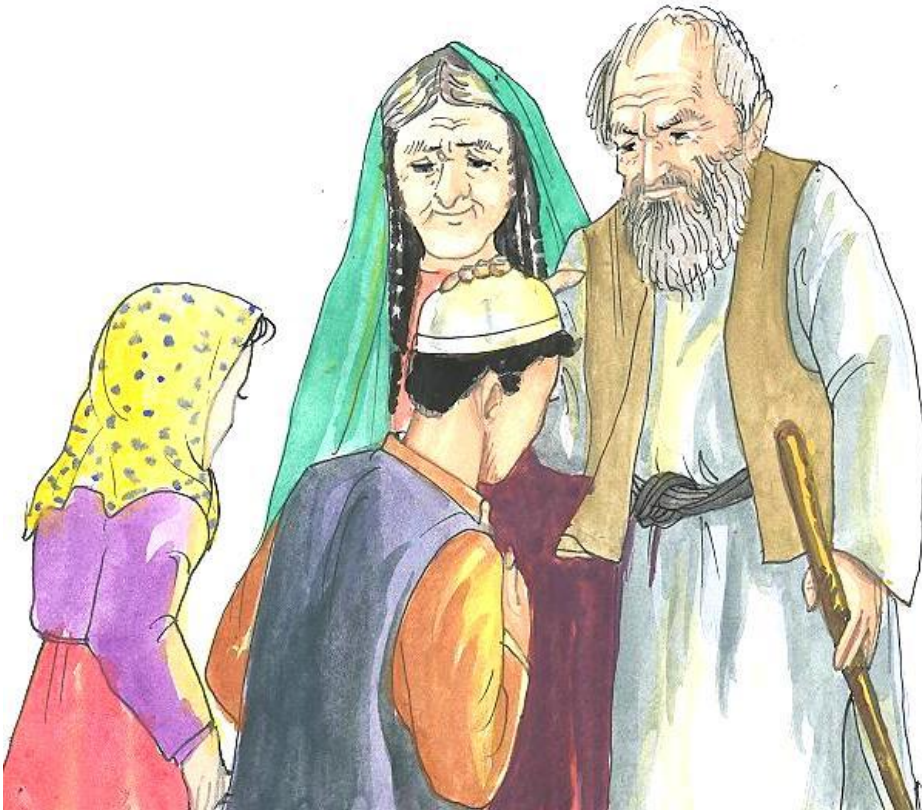
گوشنگې لَام:

ياده کېکالي متنس چارخط تانک کتابچايه کوچه بکارخطېدې لکن او وري دواس صنف کوچه پردن.

آبي او تاتيس احترامی

هدف: متنس بکار پریک، لکیک، لغتنا معنی او آبي او تاتيس احترامستا پېنکي شي.

او کتېلا:

آبي او تاتي احترام بارايه که کوکده بيا؟
آبي او تاتي خول امه شره حق دارياگن؟
اېمه آبي او تاتي پلا کووات سلوک کېدا؟

آيي او تاتيس احتراممي هر انسان شره واجب شي، مي خاتري امېمه آيي او تاتي آن گه امه بالکولتوبی گن کېدن، زمستان تپوي او وينده شدال جای او لباس برابر کتا دپینکن.

امېمه آيي او تاتي آن گه امه چنټه توبې تربيا کېدن، بکار اپنا او لباس دپینکن، ناجوړي دنه معالج ډاکټر آنتې پولپینکن، که امه خپا تمان مه به ملتنن خپا آن او که خوشحال تمان، مه به خوشحال آن. مي خاتري آيي او تاتي حقہ الله ﷻ انوخل کديکن:

ترجما: (اېمه آيي او تاتي پوره اوف به مه کدا او مې شره قهر مه بدا او بو نرم اغته دې ملتني چلند کدا). امېمخول احاديثه کوچه آيي او تاتي احترام بارايه بو اغت ايوي شن.

بيی بایوي ياده کېکالي! اېلو اريکو گه آيي او تاتي پايې لېنه جنت شي، معنا يوگه که کي آيي او تاتيس احتراممي او تېنا قدر او عزتي کېکن الله تعالی مه جنتې نصيبي کېدن. خدای مه کېکن که کي آيي او تاتيس احتراممي نه کېکن او زندگي کوچه تېنا خدمتي نه کېکن، پېنېدا گه کوبا؟ موخل خلکنا زندگيايه دنيايه به نشا او له دنيايه به.

بيی بایوي ياده کېکالي! تل کوشش کدا گه آيي او تاتيس خدمتي، احتراممي، قدر او عزتي کدا او زندگيس اخرستا جا تې تانک اودای خپا مه کدا او هر کووات گه باتې تانک آيي او تاتي خوشحال ننگا کدا.

پرانس موتي مقصدي:

آيي او تاتي تانک اولاد پلا بو تکليف او زحمت وتياگن او تې ورلپيکن، درکار شي گه اولاد به تېنا اړه ننگا کدن، هر مشکلستا آنتې پولن او تېنا هر دنه احتراممي کن.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متې دکهه پردن.

ياده کېکالي متې ونټا اوبارا کپېدې پردن.

ياده کېکالي اي ورې پلا مشوراکن او ياده کېکس موتي پندستا پيدا کدن.

ياده کېکالي متې پردن او کوته جای شره گه نه مولباتن، لړېکالا اودای اوکت کن.

او کټېلا:

- ✓ آبي او تاتي گه اولاد پلا کوتي تکليف وتيا کددا.
- ✓ آيا اېمه آبي او تاتيس احترامې کېدا؟
- ✓ اېمه کي پېنېدا گه آبي او تاتي پلا بکار سلوک نه کاگن؟
- ✓ اېمه بايد آبي او تاتي پلا کوروات سلوک کمان؟
- ✓ آبي او تاتي احترام بارايه الله ﷻ کوکديکن؟

اکوروالي خالي جا په مناسب کلمه په دې پوردا:

بي بي بايو ي ياده کېکالي! کدا گه خدمتي
..... کدا او اخرستا جا خپا نه
کدا
..... باتې تانک خوشحال کدا.
ياده کېکالي (احترام) کلمه جملو کوچه يتېدن.

ارزيابي:

- ✱ ايا ياده کېکالي متنې سم پړه او لکه بېيکن؟
- ✱ آيا نونگي لغات لکه بېجين؟
- ✱ آيا آبي او تاتي حقوقه بارايه تانک منجه مذاکرا کېکن؟
- ✱ آيا متنس پرک پلا علاقا گورېکن؟

گوشنگې لام:

ياده کېکالي آبي او تاتي احترام او حقوقه بارايه موتي کاو جملو تانک کتابچايه کوچه لکن او اکالي دواس صنف کوچه پړدن.

اې جي وطن تېنا نامستې قربان
 تېنا بنایست تېنا قومستې قربان
 تو بو زبا او لاله زار وطن آی
 تېنا دارستې او باغستې قربان
 تېني جوانې چېکه آن مجاهد
 تېنا هر جوان غیرتستې قربان
 بکار اغت بکار عمل کوچای سې
 تېني دینستې او جېستې قربان
 تو مېني آیام آی او مې تېنا آم
 تمیل کدا گل او نندستې قربان
 (تمیل)

پرانس موتي مقصدي:

افغانستان افغاننا جایه شې او هر افغان تانک وطنې بی بایي.
 وطن اما آییستن حیثیتي دارا، هر کي آنتې تیس بکار ننگا کېکی ضرور شې.

فعالیتېلا:

یاده کېکالي شعرې چې دورېدې، گر اوبارا کېدې پرېدن.
 یاده کېکالي دو دو جن شعرې زور کېدې پرېدن.
 یاده کېکالي شعرې معنا پلا پرېدن.
 کوته جای شره گه نه مولیانن لړېکالا اودای اوکت کن.
 اي ياده کېکالا شعر کوچای مشکل لغته وري ياده کېکالا آنتې املا کدی او سه تختا شره لکې،
 وري ياده کېکالي تختا شرای لکوي لغتېلايه تانک کتابچايه کوچه لکدن.
 ياده کېکالي اکوړې حروفه اکټو کېکې دی کلماجوپن:

ق - ر - ب - ا - ن	قربان
ز - ي - ب - ا	
ج - و - ا - ن - ن - ی	
ع - م - ل	
آ - ی - ا - م	

جیبس دستور:

نام: نام بو رقم دارا گه تي کوچای عام او خاص نام شن.

ارزیابی:

- ✱ آیا یاده کبکالي متني بکار پره بپيکن؟
- ✱ آیا یاده کبکالي شعر معنا سره مولپکن؟
- ✱ آیا یاده کبکالي متنس لغتي تختا شره لکه بپيچين؟

گوشنگي لام:

یاده کبکالي متنس چار خط تانک خوشي دې انتخاب او کتابچایه کوچه لکن او اکالي دواس
صنف پوره پردن.

حضرت عثمان ؓ

ياده ڪٻڪالي منٽي پڙدن، لڪدن او مفهوماستا ياده ڪدن.
حضرت عثمان ؓ نامي پلا آشنائي پيدا ڪن.

هدف:

او ڪٽيلا:

حضرت عثمان ؓ ڪاو سال خلافت ڪٻڄان؟
حضرت عثمان ؓ مسلمانن ڪاو منگل خليفی آيیک؟
ايمه حضرت عثمان ؓ دي اورتا ڪوته وري خليفاس نامه پڻپدا؟

حضرت عثمان رضي الله عنه مسلمانننا لَمَنگَل خلیفا آس، تیس تاتستا نامه عفان آییک.
 حضرت عثمان رضي الله عنه بکار صفت او اخلقنا خاوندی آییک. تانک زندگی کوچه کی آنتی مچ اغت
 نه کدیاچان او کیس به اړه اودای مچ نه آییک.
 حضرت عثمان رضي الله عنه خلافت دنه قرآن کریم ترتیب او هر جایکه گږهن بیک، می خاترې می آنتی
 جامع القرآن کد گایینچ.
 حضرت عثمان رضي الله عنه بو سخي شخص آییک او تانک دارایا اسلام پنده مصرف کېویا آچ.
 امه وطنی خلک حضرت عثمان رضي الله عنه زمانایه اسلام دین شره مشرف بینچ.
 حضرت عثمان رضي الله عنه دوی اړا سال خلافت دې پتای، قرآن کریم تلاوت شره نبوا آییک گه
 مخالفینه گرای شهید بیک.

پرانس موتي مقصدي:

یاده کېکالي خلیفاینا نامه پلا آشنا بن او تېنا بکار لَمَبَلایه اودای پند گورن.

یاده کېکالینا فعالیته:

یاده کېکالي متنی ای ای پر گراف اوبارا کښې پرېږد.
 یاده کېکالي متنی پرېږد او مشکل لغتنا معنی پېندن.
 یاده کېکالي کاو ډلا شره ونټن بن، متنی پرېږد او حضرت عثمان رضي الله عنه شخصیت بارایه بحث کن او
 هر کوته ډلاس ای ای جني مشورستا نتیجی صنف پوره کدډن.
 یاده کېکالي دو دو جن متن کوچای له خط املا کډن او ای ورپس املستا اصلاح کډن.
 یاده کېکالي (مچ) لغتي جملا کوچه یتېدن، گر هر کوتي تانک جملستا صنف پوره پرېږد.

ارزیابي:

- ✱ یاده کېکالي متن سم پړه بېکن؟
- ✱ آیا مشکل لغتنا معنی کده بېکن؟
- ✱ آیا می شره مولېکن گه حضرت عثمان رضي الله عنه مسلمانننا لَمَنگَل خلیفا آییک؟

گوشنگي لام:

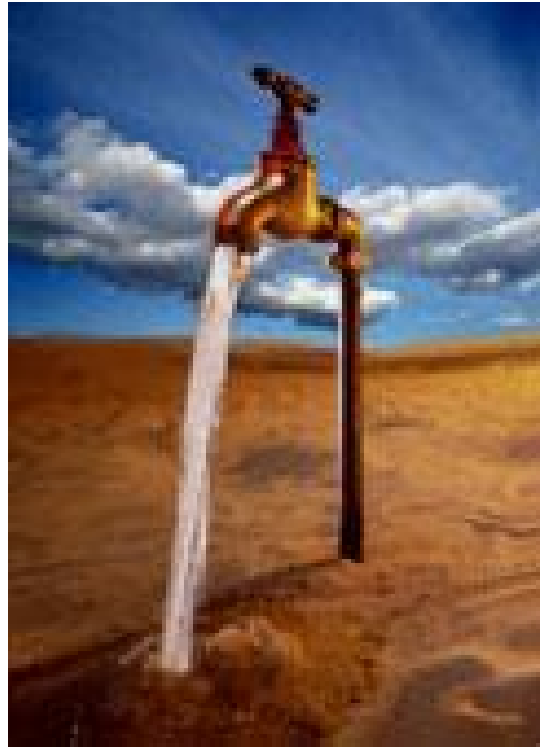

یاده کېکالي پنج لغات گه تېنې مشکل لږ گاتن، متن کوچای پیدا او معنا پلا تانک کتابچایه کوچه
 لکډن، اکالي دواس ای یاده کېکالا لغته تختا شره لکډن او وري تي رویدې تانک غلطیا درېډن.

پاک ورگ

هدف:

ياده ڪهڪالي مٽي بڪار لڪه او پره بادن.
ياده ڪهڪالي پاڪي او نظافت اهميت شره مولان او چمپي ورگي اوداي جانہ رشدن.

اوکتبلا:

ايمہ اورپي تصوير ڪوچه ڪو لشددا؟
ڪمي گه ناپاک ورگ پياگن ته ڪووات بياگن؟
مي خاتري گه ڪمي ناجور نه بن ڪو بايد ڪن؟

چېکنې معلوم شي ګه ملن نیک (اسهال) او وري بو ناجورې، چمېن ورګ پکېدې پيدا بيا ګن. مي خاترې ګه يه ناجورې اختا نه بمان، بايد پاکي او نظافت آنتې پري کمان، بې اونجوا شي او چمېن ورګ نه پمان.

ګوناس ورګي ګه پک خاترې بکار شي بايد تي بغل چمېن شي نه چتېمان او کناراب بايد تي اودای حد اقل وست متر دوراړ کنن بې ګه مکروبي ورګي آنتې نه وېتن. ګوناس شره بايد تل ټنگوا تي او کنه سنيي بايد پختا بې. کوته شي کوچه ګه ګونپا تي ورګ کنن بګا، سه بايد جدا جايه جېن بې او کومې شي پلا به تيس تماسي نه تي. کوشش بې ګه مال (چارپای) ګونپا آنتې وکا ورګ دېن نه بن.

ګونپايه کودن کودن کلورینس وایکي بو ضرور شي، که چودې امه مه اغتېلايه عملي کمان، مکروينا نشر بکستا پوره درېن بګا او ورګ پک خاترې تيار بګا او ملن نېک (کوچ شاپني) او وري ناجورېنا پوره درېن بګا.

پرانس موتي مقصدي:

چمېن شي اېک اودای جانېس دور ننگا کېکي، ګوشنگ او کنه سناس پاک رشکي او صحي او پاک ورګېس پکي شي.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متېي دککه پردن.

ياده کېکالي متېي ونېتان اوبارا کېدې پردن.

ياده کېکالي متنس مشکل لغتي پردن او معنا کدن.

اکورې او کتېي جواب ددا:

– متن کو بارايه لکوي شي؟

– ملن نیک (اسهال) کو شي اېکې دې پيدا با؟

– مي خاترې ګه ناجور نه بمان، بايد کو کمان؟

– ګوناس ورګ پک خاترې کووات شي؟

– ګونپا بايد کاو متر دوراړ، جای ضرور اودای کنن بې؟

– ګونپا کوچه کودن کودن، کوته دواس وایکي ضرور شي؟

– مکروينا ويشکستا کووات پوره درېن با؟

اکوروالي اړگري جملایه چوکاټ کوچای لکوي کلمایه دې پورا کدا:

بو ناجوړي چمېن ورگ پکې دې پیدا

باید پاکي او نظافت آنتې پري

بې اونجوا شی او چمېن ورگ نه

گوپاس شره تل باید ټنگوا

گوپایه کودن کودن کلورینس وایکی بو ضرور

یاده کېکالي پنج انوخل کلما کتابچایه کوچه لکن گه اول حرفي (پ) تې.

یاده کېکالي متنس آخري خطستا اي ورې آنتې املا کدن گراي وړېس املستا سم کدن.

شې.

تې.

کمان.

پمان.

بگا.

جېپس دستور:

عام نام: عام نام اېسه شې گه همجنس جنه يا شيه شره دلالت کياتې. اخول: دروازا، پارک، کتاب، قلم او وري.

ارزيابي:

✱ آیا ياده کېکالي متې بکار پره بېکن؟

✱ آیا ياده کېکالي متنس مشکل لغتي لکه بېکن؟

✱ آیا ياده کېکالي متن مفهوم شره مولياگن؟

✱ آیا متن کوچای کدوي اغته جاني شره او کنه سنایه تطبيق که بېکن؟

گوشنگې لام:

یاده کېکالي پنج انوخل کلما کتابچایه کوچه لکن گه اول حرفي (ک) تې.

اوو اپکس آداب

متنس بکار پریک، لکیک او یاده کیکالی اوو اپکس آداب پیندن.

هدف:

اوکټیلا:

اوو اپک دې پورا او پتای خول استنا اونجکي بکار شي؟

اوو اپک دنه باید چو بل تارمان؟

پاڪي ايمانس ونٽه شي. اوو اٻڪ دنه پاڪي آنتي بو پري ضروري اغت شي، ڪودن گه اوو اٻدا ڪوشش ڪدا گه ڪورې سمڪه دوربڪه نادا او اودو نه چڪي، ڪودن گه ڪوار اودو چڪيڪ، يان اوڙي ڪدا او ڪوته باطله داني يا وري ظرفي ڪوچه وايدا. ڪودن گه چسڪاني درېجو، دورستو وري بل ڙنگبدا او چسڪاني دې پتاي وڪا نيوي خلڪه اوداي بخشش اڀڙدا، مه لمبدي بو با ادب لڙبدا او خلڪ هر جايه استوبنيو ڪن. اوو اٻڪ دې پورا او آڀت استنسٽو اونجدا، ويلي اوو اٻڪ پتاي دندنستوبه پاڪ اونجدا يو به ضروري اغت شي گه ڪوارې راست استيدي دوري ڪه نادا او بڪار ڪه چيدا او اوو اٻڪ شروع پلا بسم الله الرحمن الرحيم ڪدا.

پرانس موتي مقصدي:

ياده ڪيڪالي اوو اٻڪ دنه پاڪي مراعات ڪدن، اوو اٻڪس وري آداب ياده ڪدن.

ياده ڪيڪالنا فعاليتيلا:

ياده ڪيڪالي متي دڪه ڀڙدن.

ياده ڪيڪالي متي ونٽان اوبارا ڪنڊي ڀڙدن.

ياده ڪيڪالي متي ڀڙدن او موتا مفهومتا ڪدن.

ياده ڪيڪالي اڪورې اوڪتي جواب ڪدن:

ايمه اوو اٻڪ دنه ڪووات نظافتي نظره دريده؟

اوو اٻڪ دنه گه چسڪاني درېجو ڪو ڪدا؟

ڪه چودي اوو اٻڪ دنه ڪوار اودو چڪيڪ، ڪو ڪدا؟

امه بايد اوو اٻڪ دې پورا او آڀت ڪو ڪمان؟

اوو اٻڪ دنه بايد چوبل تارمان؟

ياده ڪيڪالي اڪورې لغتي جملا جوڀن:

پاڪي —

پري —

ياده کېکالي اړي جملايه، چوکاټ کوچای سم کلمايه دې پورا کدن:

- اونجدا

- مه کدا

- چکيک

- شې

پاکي ايمانس ونټه

کودن گه کوار اودو

اوو اېک دنه بو اغت

وېلی اوو اېک دې پتای دندنستوبه پاک

ياده کېکالي متنس اي خطستا تانک خوشې دې، اي وري آنتې املا کدن گر اي ورېس املستا غلطيا درېدن.

گوشنگې لام:

ياده کېکالي گه کوته آدابه اوو اېک دنه نظره درېکڼ، تانک کتابچايه لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پرېدن.

واکسين

ياده کېکالي مټنې بکار پرېدن او نونگي کلمايه سم تلفظ کدن.
واکسينه پېندن او تيس فايدستا شړه مولان.

هدف:

اوکتېلا:

اورې عکس کوچه کي لښېدا؟
کوتې بالکول گه واکسين نه بن کو نقص دارا؟
واکسين انساننه کوته مرضېلايه اودای چوتلېی؟

واکسين بالکوله شه خطرناک مرضه اودای اخول: ديفتري، پوليو (فلج)، پوريک (چيچک)، جاکرا (سرخکان)، تيتانوس او لآبني اودای چوتلپي.

اوته بالکول گه واکسين بوي نه آين، امکان دارا گه اوړې ياده کېوي مرضېلايه واسطايدې معيوب بن او يا منجای پڼ.

بو ضروري اغت شي گه آيي او تاتي تانک بالکوله وقايا کدن تا گه مه مارکالي مرضه اودای امنه رشن. وقاياس اي پنده واکسينس تطبيق کېکي شي. واکسين گڼ او چنتېنې ضروري شي، خو بالکولنې حتمي شي گه پنج سال دې اکورې عمر بالکولنې تطبيق بن.

پوليو واکسين له ټکي حلقه واين با او وري چې پيچکاري پندېدې وېرې آنتی داخل با. يو گه واکسينس انکي بو ضروري شي او هرکي آنتې درکار شي گه تانک بالکوله واکسين کدن او همساييا او تانو کواريه تشويق کدن گه بالکولي بې واکسين نه درن او خطرناک ناجوړي اودای امنه رشن.

پرانس موټي مقصدي:

واکسين مرضه اودای ننگا کېکس بو ضروري پنده شي. آيي او تاتي بايد بو پري کن گه تانک بالکولنا واکسينستا تکميل کدن او شه رقم خطرناک مرضه اودای چوتلېدن.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متنې دککه پردن.

ياده کېکالي متنې ونټيان اوبارا کېدې پردن.

اي ياده کېکالا متنس مشکل لغته پردن او وري معنستا کدډن.

اکورې او کتنې جواب ددا:

متن کو بارايه لکوي شي؟

اېمه واکسينې پېنېدا؟

واکسين کو خاترې انن بگا؟

واکسين بالکوله کاو مرضېلايه اودای چوتلپي؟

واکسين کاو سال دې اکورې عمروالا بالکول آنتې انن بگا؟

اېمه کوچای کي واکسين انيچين؟

کي آنتې گه واکسين انن نه بې، سه کووات بگا؟

ياده کېکالي متن کوچای اولي دو خط کتاب رویدې تانک کتابچایه کوچه لکدن.

ياده کېکالي (واکسين) کلمای جملايه اچدن.

اکورې خالي جایه مناسب کلمایه دې پوردن:

يو گه..... انکي..... شې..... آنتې..... شې
..... گه..... واکسين..... او همسایا..... تشويق
کدن.

ارزیابي:

✱ آیا ياده کېکالي متنې بکار پره بېيکن؟

✱ آیا ياده کېکالي متنس املیي ياده کېکن؟

✱ آیا ياده کېکالي واکسين اهمیت شره مولیاگن؟

گوشنگې لام:

ياده کېکالي تانک گوشنگوالایه اودای معلومات استه اچن ا وموجود واکسيننا نامنستا تانک
کتابچایه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پردن.

اما مکتب

هدف: متنس بکار پریک، لکیک او مشکل لغتنا تلفظي او مکتب اهمیت شره مولېک شې.

او کتېلا:

عکس کوچه کو لشدېدا؟
مکتب کي آنتې بکار جای شې؟
اېمه مکتبې کو خاترې اېدا؟
مکتبې باید خول پاک ننگا کمان؟

مکتب بو بکار جای شې	صفتي بو دنای سې
امه مي بیی بایيگس	هر کیدی پاک رشیگس
کوچی بو معلمان آن	شېدې عالمان آن
معلم سران گران آس	هر کیدی مهربان آس
لکیک پرېک لړپین	بکار که ملا کېین
اغت دورای گوراگس	سلام هر کیگه واگس
بکار بکار صنفین آن	هر وانی رس شیرین آن
اي وري اخلیاگس	آیې تاتیس منیاگس
مقصدن بندا بیک سې	الله س رضی گتیک سې

(محمد زمان کلماني)

پرانس موټي مقصدي:

مکتب علم یاده کېنيس جای شې، لړېکالا تانک یاده کېکالي پلا بو زحمت وټیا، درکار شې گه تیس احترامې کمان او مکتبستن پاک رشمان.

جېس دستور:

خاص نام: خاص نام اېسه شې گه اي معين او پېنن بوا جن يا شی شره دلالت کیاتي.
اخول: کابل، جلال آباد، افغانستان.

یاده کېکالېنا فعاليتېلا:

یاده کېکالي پنج دقیقاً متني چپ دورېدې پردن.
متني ونټې او بارا کېدې پردن.
شعري معنا پلا پردن، کوته جای شره گه نه مولیاتن لړېکالا اودای اوکت کن.
اوکتېلا:

اېمه مکتبې کو خاتري اېدا؟
خول باید مکتبې پاک رشمان؟

کي خاتري لږ ٻڪالا احترامس وږي آس؟
 مکتب کوجکس جايه شي؟
 خاص نام کووات نام شي؟
 ياده کٻکالي کوتي موضوع گه لږ ٻڪالا گراي تعين بوي شي محاورا کن.

اکورڙي اره کٽ جملايه مناسب کلمايه دې پورا کدا:

مکتب بو بکار.....

صفتي بو.....

امه مي يبي.....

هر کي دې پاک.....

کوچي بو.....

شتيڊي.....

معلم سران.....

هر کيڊي.....

ياده کٻکالي (مهربان) کلماي جملايه ښودن.

ارزيابي:

✱ آيا ياده کٻکالي شعري بکار پره بښکن؟

✱ آيا نونگي لغته تلفظ که بښکن؟

✱ آيا متن لکيک کوچه کوتي مشکل نه درياگن؟

✱ آيا ياده کٻکالي شعرس موٽا مفهومي کده بښکن؟

گوشنگي لام:

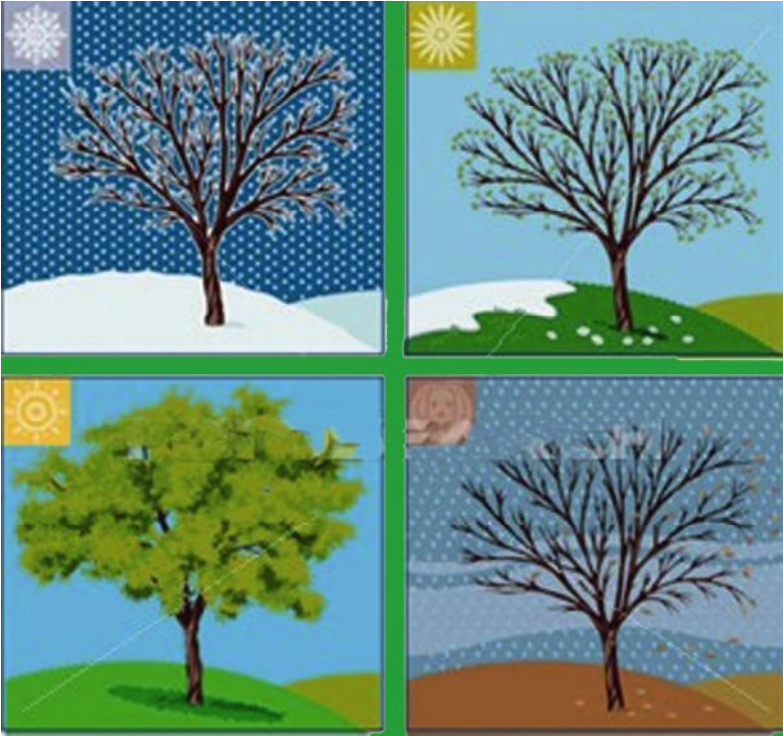

ياده کٻکالي متنس آخري پنج خط کتاب روڍډي، تانک کتابچايه کوچه لکن او اکالي دواس
 صنف کوچه پردن.

اي سال کاو فصل شي؟

متنس بکار پریک، لکیک او سالپس موسمنستا پینکي شي.

هدف:

او کتپلا:

ایمه اورپی عکس کوچه کو لشیدا؟
ایمه سالپس چار فصلنا نامه کده بیدا؟
هر فصل کاو مای شي؟

اي سال چار فصل شي، بهار، ویند، شربلي او اېمېند.
 سالېس اول فصلي بهارشي. بهاره هوا معتدل تا او يو فصل کوشش او لمېس فصلي شي، مه فصلس
 مایه حمل، ثور او جوزا کدن بیاگن.
 بهار پشکن ویند فصل شي، يه فصله هوا تپوا تا او مېوا او داناینا پچکستا فصلي شي، مه فصلس
 ماینستا نامه سرطان، اسد او سنېلا شي.
 لمنگل فصل شربلي نامېدې ياده با، يه فصله خلک اېمېند آنتې تياري دریاگن، اېنا او گوشنگه
 تېلېک خاترې دار برابر کاگن. میزان، عقرب او قوس مه فصلس ماینستا نامه شن.
 جدي، دلو، حوت، مه له مای اېمېند مای شن.
 يه فصله هوا بو شدال تا او خلک اېمېند پولیک دې پورا، تپوي چېلا او گوشنگه تېلېک خاترې
 لورپیک او آسکار برابر کاگن او اېمېندې آرام او آسودا وټپیکن.

پرانس موټي مقصدي:

ياده کېکالي مولان گه اي سال کاو فصل او کاو مای شن.

ياده کېکالېنا فعالیتېلا:

- ياده کېکالي متني دککه پردن.
- ياده کېکالي متني اوبارا کېدې پردن.
- ياده کېکالي ماینا نامنستا ياده کدن.
- ياده کېکالي اکورې او کتنې جواب کدن:
- اي سال کاو فصل شي؟
- اي فصل کاو مای شي؟
- سالېس اول فصلي کوتي شي؟
- حمل، ثور، جوزا کوته فصلس مای شن؟
- بهار پشکن کوتي فصل شي؟
- داناینا پچکستا فصلي کوتي شي؟
- اېمېند مای کوتي شن؟
- اېمېند پولیک دې پورا خلک کوکاگن؟

ياده کېکالي تانک اړېدې اي خط اي وري آنتې املا کدن او اي ورېس املستا سم کدن.
اکورې لغتنا سم معنستا چوکاټ کوچای لغته پوره لکدا:

لباس
خوراک
گرم
لمی
برابر
زمستان

اېمېند
معتدل
پشکن
تپوا
اېنا
چېلا

ياده کېکالي (شرېلي) لغتي جملايه يتېدن او هر ياده کېکالا جملستا صنف پوره پردن.

ياده کېکالي کدن گه اي سال کاو فصل شې؟

کوتي فصل لمېس فصلي شې؟
خلک کوته فصله جاني آنتې گرم چېلا برابر کاگن؟
کوته فصله بو هوا تپوا تا؟
کوته فصله هوا معتدل تا؟

ارزيابي:

- ✱ آیا ياده کېکالي متې بکار پرتا بېکن؟
- ✱ آیا ياده کېکالي متنس لغتنا معنی پېنیکن؟
- ✱ آیا ياده کېکالي ايکه سالېس فصل او مای ياده کېچين؟

گوشنگي لام:

بی بابوي ياده کېکالي سالېس چا رفلنستا نامه تانک کتابچايه کوچه لکدن او اکالي دواس
صنف کوچه پردن.

نظافت

ياده کېکالي مټنې سم پرېه، لکه او کلمايه سم تلفظ که بادن.
تانک جانستا او کنه سنای پاک ننگا که بادن.

هدف:

اوکتېلا:

نظافت کي آنتې کدن با؟

اېمه کووات نظافتستو رشېدا؟

کمې گه نظافتستا نه رشیکن، سه کووات بگا؟

بيبي بايو ياده کېکالي! اېمه موله دا گه کمې نفاظتستا ننگا نه کبېي يا کوته چمېن جايه زندگي کاتي، ايلای مرضه پلا دورندور با گه مه ناجورې بو ارک ساري تياگن. مي خاتري گه مه مرضنا پوره درېن بې، اکورې اغته پام کوچه درېمان:

وېرستن بايد اونجنا او ورگې دې اونجمن او تانک پاک چېلايه منجمن. درکار شي گه کودن کودن تکیا، توشک او کنجانگې سوري آنتې وایمان.

تانک نیک، اوریک جای او کنه سنای پاک رشمېن. کوته گوشنگ گه زندگي کېمان، دوسه اي وار کړکيا لوسېن بن گه تازا هاوا او سور گوشنگې اتې.

کوته کړکي گه لوسېمان، ته بايد جالي داراتن گه مېچیک گوشنگې نه اتن.

امېمخول اېکس شي به درکار شي گه مېچیکه اودای دوراپ ننگا کمان، تل تې شره جالي وایمان گه مېچیک شري نه نېن.

کناراب بايد گوشنگ او آشپزخانا اودای دوراپ تې، کثافات بايد گوشنگ دې دوراپ پوې لېنه بورېن بن.

بيبي بايو ياده کېکالي! که چودي اوړې کدوي اغته شره عمل کمان، کودن به ناجور نه بېمان، مي شره بايد مولمان گه اسلام کوچه به پاكي آنتې بو اهميت دېوا شي او کدن باگه (نظافت اېمانس اي جزي شي).

پرانس موټي مقصدي:

ياده کېکالي اېکس شي اونجنا دن، اورچس جايستا پاک رشدن، تانک گوشنگ او کنه سنا پاكي آنتې پري کن گه ناجور نه بن.

جبېس دستور:

کلما گنات رویدی دو رقم شن گه مفرد (اکلا) او جمع نامېدي ياده با.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متني دککه پردن.

ياده کېکالي متني ونېتان اوبارا کېدې پردن.

اي ياده کېکالا مشکل لغته پردن او وري معنستا کددن.

اکورې او کتنې جواب دد:

نظافت کي آنتې کدن با؟

کمي گه نظافتستا ننگا نه کيبي کووات با؟

تانک وپرستن بايد کيدې اونجمنان گه پاک بي؟

تکيا، توشک او کچانگان کي خاترې سورې واین بن؟

گوشنگس کرکيا کي خاترې دواسه اي وار لوسين بن؟

کرکينې جالي کي خاترې بکار شې؟

چمېن شې خول گوشنگ دې دورار بکار شن؟

که چودې متن کوچای کدوي اغتني پري کمان کووات بېمان؟

نظافت بارايه اسلام کوچه کو کدوا شې؟

اکورې خالي جايه مناسب کلمايه دې پوردا:

وېرستن..... اونجنا..... دې..... او تانک

..... منجمنان..... گه..... تکيا.....

او..... سورې آنتې.....

ياده کېکالي تانک اړېدې متن کوچای دو خط اي وري آنتې املاکدن، گر اي ورېس املستا
سم کدن.

ياده کېکالي (چمېن) لغتې جملايه يتېدن.

ارزيابي:

✱ آيا ياده کېکالي متني بکار پره بېکېن؟

✱ آيا ياده کېکالي متنس املستا لکه بېکېن؟

✱ آيا ياده کېکالي متن مفهوم شره مولياگن؟

✱ آيا ياده کېکالي متن کوچای کدوي اغته جاني او کنه سنا شره تطبيق که بېکېن؟

گوشنگې لام:

هر ياده کېکالا گه جومه اورچې اورا او چې دواس نظافتې مراعات کيبي، تي کتابچايه کوچه
لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پردن.

ماینس خطري

یادہ کھکالی متنی بکار پرہ او لکہ بادن.
ماین او تیس خطرستا پیندن.

هدف:

اوکتیلا:

اورې عکس کوچہ کو لشد؟
کہ چودې اہمہ ماین پلا دورندور بچو کو باید کدا ؟
ماین پاکی دفترس وظیفی کو شې ؟

اي دواس ناز بي بي تانک لايستا خان ولي پلا اکتو ماولستا گوشنگي شاپوي آيچ، تي گوشنگ او ماولستا گوشنگ منجه بو فاصلا آيک، دويه لي سرايه بو پند انجان او وتينچ، خان ولي ناز بي بي آنتي کدکن: يه گه اي شلک دارې دمن آنتي نېمان گه دم راست بمان، يان شاپمان. ناز بي بي کدکن: بو بکار بي اه به بو وتينچم، دويه وارې شره نينچ او پايه لي کيچين. يه بلې او له بلې تارايينچ او ډاگېس سېلي کايينچ. ناچاپ خان ولس ايکه شې شره نظري چنچ، امېلا انکن گه ته شې گورېدن.

ناز بي بي رون چيغ انکن او خان ولي شيس گورېکستا اودای منع کېکن او کدکن: تو نه اريکې گه امه وطنه بو ډاگه او داره کوچه ماین بورپوي او هم سنگې شره پوشوي شن. هر کاو سدورا شې گه ډاگه او داره کوچه چنوي تن، بايد آست انن نه بي، که آست کي انکن دستي دلا او بندای معيوب يا منجای نېبي.

ناز بي بي مېکن: چار مای پورا محمد گل کاکاس حادثي يادې نیک گه ماینې دې اي استه او اي پايه استای دېکن او ابت جای په جای چنوا آس.

خان ولي سيستا پري کېکې دې بوخوشحال بيک او ماین دې دورار کنه سنا کوچه دو دو وار نشاني طورېدې جېچين او کدکن: کودن گه ماولستا گوشنگي پولې، تي آنتي چې حقيقتي کدکن گه مارولي ولسوالي آنتي خبر ددن او ماینې منجای نادن.

پرانس موټي مقصدي:

داره او دشته کوچه نه پېنوي شيه پلا آست انیک بو خطردارا، کوته جايه گه مه شيلايه پلا کمې دورندور بي، بايد تي ملتن آست مه انې او بو رون ماین پاکي دفتر ياک وتي وري دولتي ادارا آنتي خبر ددن.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متني دککه پردن.
متني ونټيان اوبارا کيږدې پردن.
متنس مهم لغتي پردن او معنستا ياده کدن.

اکورې او کتې جواب ددا:

متن کو بارايه لکوي شې؟
ناز بي بي او خان ولي اي ورېس کوچکي بياگن؟

ناز بي بیس لایستا نامه کو شې؟
 خان ولي ماین پلا آست انک اودای کی منع کېکن؟
 که چودې ماین پلا آست انن بې کو با؟
 خان ولي ماولستا آنتې کی خاترې ماینس خبرې دېکن؟
 یاده کېکالي اکورې دو لغتې جملا جوپین؟
 معیوب _
 ماین _

یاده کېکالي تانک خوشې دی متن کوچای دو خط ای وري آنتې املا کدن، گر ای ورېس
 املستا سم کدن.

اکورې حروفه اکټوکېک اودای لغت جوپیدا:

نازبي بي	ن - ا - ز - ب - ي - ب - ي
	ا - م - ب - ل - ا
	چ - ی - غ
	پ - و - ش - و - ي
	م - ع - ی - و - ب
	خ - و - ش - ح - ا - ل
	ن - ش - ا - ن - ي

ارزیابي:

- ✱ آیا یاده کېکالي متې بکار پره بېکن؟
- ✱ آیا یاده کېکالي متنس امليي یاده کې بېکن؟
- ✱ آیا یاده کېکالي متنس مفهومي سادي جبېدې بیان که بېکن؟

گوشنگې لام:

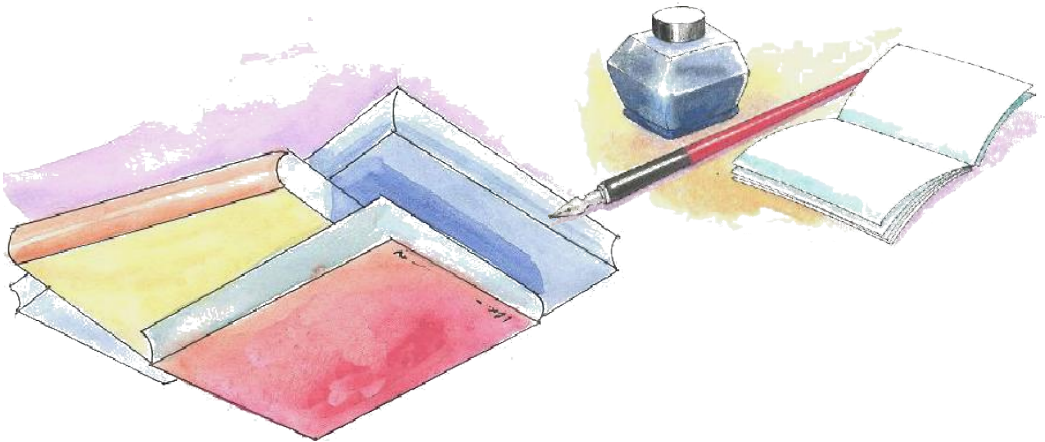

یاده کېکالي متن کوچای چار خط تانک خوشې دې، کتابچایه کوچه لکن او اکالي دواس
 صنف کوچه پردن.

مولپني

هدف:

ياده ڪيڪالي متنې بڪار پرڻه او لکڻ بادن.
متنس مشڪل ڪلمايه لکڻ او مولپني اهميت شره مولان.

او ڪٽڻا:

مولپني ڪو فايدا دارا؟

ڪوتڻه شي شره گڻه نه مولپمان ڪووات خلڪه اوڊاي ڪومڪ گورمان؟

مولپني ڪي شره فرض شي؟

علمس طلبي هر مسلمان نرينا او مادا شره فرض شې، مي خاترې امه چېنې درکار شې گه مولېني کوچه بوکوشش کمان او تانک دنستن بېکار نه وټېمان.

امنې درکار شې گه مولېکالې اودای کومې شره گه نه مولېمان، اوکت کمان او اوکت کېک شره نه لجمان. مي خاترې گه اوکت کېک شرم نه شې، خو نه مولېک شرم او عيب شې.

نه مولېکالا بندا جانستا او الله ﷻ سمکه پېنتا نه بېي، مولېني بندا آنتې بو قدر او عزت د بېي او خلکه منجه بو اوړې مقام دارا. يو مقام له دنه استه ايا گه تانک دنستن بېجای نه وټېمان او هر دنه مولېني استه اچک خاترې کوشش کمان او تانک مولېني دې وري خلکه مولېمان.

که انسنې پورا نبېي مولېني سې گن مقام آنتې پولېي مولېني سې.

پړانس موتي مقصدي:

مولېکالي او اپرن بندا کوچه بو فرق شې. اپرن بندا آنچ دارا خو حقيقت کوچه اندا س حيشتي دارا او کومې شې شره به نه موليا او عالم بندا واسطايدي، وطن کوچه لوش او مولېني ايا.

ياده کېکالېنا فعاليتي:

ياده کېکالي متني دککه پردن.
ياده کېکالي متني ونټان اوبارا کنېدې پردن.
ياده کېکالي متني پردن او کومې شې شره گه نه مولياتن معلم صاحب اودای اوکت کن.
متني دقيق پردن او مولېني بارايه تانک منجه بحث کن.

اوکتېلا:

مولېني کي آنتې کدن با؟
عالمس فرقي اپرن بندا اودای کو شې؟
اوکت کېک عيب شې يا نه مولېني؟
کمې گه کومې شې شره نه موليا سه بايد کو کي؟
مولېکالي اودای اوکت بکار شې يا نه؟

اکوروالي نامنظم جملايه تانک کتابچايه کوچه منظم لکدا:

ياده کېکي هر مسلمان علمس فرض نرينا او مادا شي شره.

نه وټېمان دنستن بېکار تانک.

مولوېمان تانک مولېني دې وري خلکه.

اي ياده کېکالا تختا پورې پې او وري ياده کېکالا تي آنتې اي لغات املا کدې او وري چي

ياده کېکالي تختا شره لکوي لغته کتابچايه کوچه لکدن.

ارزيابي:

✱ آیا ياده کېکالي متني بکارپړه بېکن؟

✱ آیا مشکل لغته صحيح تلفظ که بېکن؟

✱ آیا مولېني بارايه تانک معلومتستا کده بېکن؟

گوشنگي لام:

ياده کېکالي تانک خوشې دې متن کوچای دو لغته جملايه کوچه يتېدن او اکالي دواس صنف

کوچه پردن.

حيوانته شره رحم

ياده کېکالي متنې بکار پره او لکه بادن او کلمايه سم تلفظ کدن.
حيوانته شره رحم کېکي پېندن.

هدف:

اوکتېلا:

اېمه رسم کوچه کو لشيډا؟

اېمه کودن لشيکو گه کمې چارپايه اندن؟

اېمه بگي (گاډي) پېنېدا؟

بگي کوچه کودن نيوي آيدا؟

دورار جايپكه خلك موټر، موټرسايكل، بايسكل او بگي شره ايک اوپيک کاځن. کونه جايه کوچه گه موټرنا امکاني بو نه ټي، خلک بگيه کوچه اي جايای وري جايپكه ايک او پيک کاځن. بگي کوچه ټبل، گاز او وري شی نه جوتا، بلکه سه گورپا زوربدې شاپا. بگي کوچه بايد بو خلک نېلېن نه بن، مي خاترې گه بو بارې دې گورپا شره بو فشار ايا او سه مريض با. کوتي گورپا گه بگي شاپي، سه بايد بو بکار ننگا بې او بکار اېنا دېن بې. خفتاني دې بايد کدن بې گه ايلای خلک مه اغت آنتې پري نه کاځن او ماله لوړ که دې انيکن. کوتي گولانگ گه قلبا دنه تېز نه شاپاتي، دهقان انوخل لوړ کېدې اني گه تيس شره تېز تا او لپک پالا گولانگ بو لاوا او مجبور با گه رون شاپې. امېمخول بو بگي والا لشن بتينچ گه بگي کوچه ايلو خلک نېليچين گه گورپاس قوتي نه پولا، له دنه بگي والا فکر نه کا گه گورپا شره بار بو شې، سه گورپای قمچيني دې اني او گورپای امبلايه وايي گه يو لام حيوانته ترحم اودای بو دور شې چېنې درکار شې گه ماله او پرندايه شره ترحم کن او ټې آزار اودای جانه دور رشدن، تا گه الله پاک اودای خوشحال بې.

پرانس موټي مقصدي:

خلک بايد مالنا اهميتستا پېندن او ټې بکار رشدن. تي شره اندازا دې بو بار نه واين او تل ماله شره رحم او مهرباني کن.

جېس دستور:

مفرد يا اکلا نام: اېسه کلما آنتې مېن با گه ايکه شی يا ايکه بندا شره دلالت کياتې. اخول: کتاب، پيالا او مېز.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متني دککه پردن.
متني ونښان اوبارا کېدې پردن.
اي ياده کېکالا متني پردن او وري مفهومستا کددن.

اکورې اوکتنې جواب ددا:

متن کو بارايه لکوي شې؟
دورار جايه کوچي، خلک کي شره ايک او پيک کاځن؟

موټر او موټرسايکل کي زورېدې شاريان؟
 بگي کي زورېدې شاريان؟
 بگي کوچه بايد کاو خلک نېلېن بن؟
 بگيس گورپي کي خاترې بکار اېنا دېن بي؟
 قلباس گولنگي تيز چوکايدې لپکي بکار شي؟
 که بگي کوچه بو خلک نېلېن بن، کو با؟
 مفرد يا اکلا نام کوتي نام شي؟
 خلک بايد ماله پلا کووات سلوک کن که الله پاک اوداي خوشحال بي؟

اکورې لغته جملايه کوچه يتېدا:

- مال

- بگي

ياده کېکالي اي ورې آنتې متن کوچای دو خط تانک خوشې دې املا کدن، گر اي ورېس
 املستا سم کدن.

اکورې خالي جايه مناسب کلمايه دې پوردا:

چېنې درکار شي گه..... او.....
 شره..... او تي..... اودای.....
 کدن، تا گه..... اوداي..... بي.

ارزيابي:

- ✱ آیا ياده کېکالي متې بکار پره بېکن؟
- ✱ آیا ياده کېکالي متنس املستا بکار که لکه بېکن؟
- ✱ آیا ياده کېکالي متنس اهميتي درک کېکن؟
- ✱ آیا متنس مفهومي سادي جبېدې کده بېکن؟

گوشنگي لام:

ياده کېکالي که کوته مالنا نامه پېنکن، تانک کتابچايه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف
 کوچه پردن.

عید دواس

هدف: متنس بکار پریک، لکیک او نونگی کلماینا بکار تلفظ کیک او یاده کیکالپنا عید دواس اهمیت شره مولیکی شی.

اوکتیلا:

ایمه عیده کوچه کو کیدا؟
خول چی مسلمانان عیدی کوچه خوشحالی کاگن؟
ایمه عیده کوچه عید مبارکی خاتری چوبل پییکو؟

خوشالوخوشالیدی عیده مم گریاکم

بویه خوشالیدی چیلایه نه وجیاکم

هر کي دوره پولیاکم

هر کي دوره پولیاکم

یو شې خوشالي دواس

شران خوشالي شې

یو شې خوشالي دواس

هر کي پلا سیالي شې

گلاب کوی وشیاکم

الینی چمن کوچای

دواس سردري شې

تمامی دوسنا عید

عیدپس بو قدری شې

تمام زندگی کوچه

مینا محبتیدی اغت مم کدیاکم

خوشالوخوشالیدی عیده مم گریاکم

بویه خوشالیدی چیلایه نه وجیاکم

(صادقي)

پرانس موتي مقصدي:

یاده کېکالېنا عید دواس اهمیت شره مولېکي او تي کوچه خوشحالي او خلکه پلا ایک او پیک شې.

یاده کېکالېنا فعاليتېلا:

یاده کېکالي متني دککه پردن.

یاده کېکالي متني ونېتان اوبارا کېنېدې پردن.

یاده کېکالي متني دکلمایدې پردن.

اي ياده کېکالا شعرس اي خطستا پري او وري ياده کېکالا معناکې، کوته جای شره گه نه مولیاتن

لېکالا ملتي کومک کې.

اوکتېلا:

هر ياده کېکالا کدې گه عیده کو لام کیا؟

عید دواس کووات دواس شې؟

خول خلک عید دواسې گراني دې تاریکن؟

دو جن گه اي ورې اودای خپا تن، عید دواس کو کاگن؟

اي ياده كېكالا وري آنتې مشكل لغتې تختا شره املا مېدن او وري ياده كېكالي كتابچايه كوچه لكدن.

ياده كېكالي (چمن) لغتې كتابچايه كوچه جملايه يتېدن.
ياده كېكالي متې كتاب رويدې، تانك كتابچايه كوچه لكدن.

ارزيابي:

- ✱ آيا ياده كېكالي شعر بكارپړه بېچان؟
- ✱ آيا ياده كېكالي شعرس معنستا شره مولېكن؟
- ✱ آيا ياده كېكالي مشكل لغتنا تلفظي ياده كېكن؟
- ✱ ياده كېكالي شعر بارايه اغت كده بېچين؟

گوشنگې لام:

ياده كېكالي متنس آخري چارخطه تانك كتابچايه كوچه لكدن او اكالي دواس صنف پوره پردن.

بکار سلوک

هدف: متنس بکار پریک، لکیک او انساني حقېلاینا پینکي شې.

او کتېلا:

بکار انسان کووات انسان آس؟

کوټي انسان احترامس وړي آس؟

چې انسانان اي ورې شره حق دارياگن گه زندگي چې لڼه كوچه اي ورېس احترامې كن او ورې
 آنتې بكار انچېدې تارن.
 الله پاكي انسانان اكنو زندگي خاترې پيدا كيچين. دركار شې گه انسانان اي ورې پلا مينا او
 دوستي دارا تن. اي ورې پلا كومك كن او سخت دواس ملتني سمرني او همدردي كن.
 چې دې اوسه انسان بكار آس گه وري خلكنې نيسي پولې، هر كي پلا بكار سلوك دارا تي او
 خلكنه سختي كوچه دركري بي.

پرانس موټي مقصدي:

انسانان اي ورې شره حق دارياگن، چې خلک بايد مه حقبايله پېندن، اجتماعي زندگي ارزش شره
 مولان او اي ورې پلا سختي كوچه سمرن.

ياده كېكالېنا فعاليتېلا:

ياده كېكالي متني دككه پردن.
 ياده كېكالي متني ونټان اوبارا كپېدې پردن.
 اي ياده كېكالا متني پردن او وري مفهومستا كدډن.

ياده كېكالي اكوړې اوكتني جواب كډن:

انسانان خول بايد اي ورېس احترامې كن؟
 الله پاكي انسانان كي خاترې پيدا كيچين؟
 چې دې كوتي انسان بكار آس؟
 انسان بايد وري پلا سختي كوچه كو كي؟

ياده کېکالي اکورې خالي جايه چوکاټ کوچه لکوي کلمايه دې پوردن.

چې انسانان..... حق درياگن.

ورې آنتې..... تارن.

اي ورې پلا..... کن.

چې دې..... بکار آس.

اکورې دو لغتې جملا جوړېدا:

سمېرني

اکتو

اوسه انسان

کومک

بکار انچهې.

اي ورې شره

ارزيابي:

✱ آیا ياده کېکالي متې بکار پړه بېکن؟

✱ آیا ياده کېکالي متې مشکل لغته لکه بېکن؟

✱ آیا ياده کېکالي متنس مفهومي سادي جېدې کده بېکن؟

گوشنگې لام:

ياده کېکالي تانک انتخابې دې متن کوچای دو لغته جملايه یتېدن او اکالي دواس تانک صنف

کوچه پردن.

چرس صحتس دشمني

هدف:

ياده كېكالي متنې بكار پره او لكه بادن.

نېشا ضرر شره مولان.

اوكتېلا:

اوپري عكس كوچه كو لشيدها؟

نېشا صحت آنتې كرووات شي؟

اېمه كمې لشيكو گه نېشاي دې ناجور بوا تي؟

احمد او فرید دو لېوني او هم بکار دوستان آیینچ، دویه هر دواس اکتو مکتبې پیاوړې او تانک سبقه کوچه کوشش کېځي، تانک گوشنگې وظیفای بکار که شره پولېښچ.

اي دواس فرید تانک همصنفيستا محبې پندای کنکن او مکتب رخصتي دې پتای لایستا پلا نه اوړکن که گوشنگې پې. فرید او محب دویه شاپوي آیینچ، محبې چنتای سگرت کنچان او داوک دنه فرید آنتې به پورا کېچان، فرید که سگرتس تاوان بارایه یو نه مولېباییک دوره جېچان او داوچان، مه لمې کاو دواس دوام کېکن. آخر سگرت کوچه چرس داوونې به شروع کېکن، کاو دواس وټیک پلا فریدس رنگه پېلي یچ، سبق او مطالعا اودای اړه سامېک بیک، احمد بو خپا آیک او نه پېناییک که فرید شره کو بوا شې.

احمدې اي دواس فرید ډاکتر آنتې نېکن، کودن که ډاکترې لشکن، دستي مولېکن که فرید چرسې شره شچوا آس.

ډاکترې فرید آنتې دوا دېکن، کودن که گوشنگې ایک، احمدې ملتنې بو اغت کېچین او بې پند او نا اهل بالکوله پلا گریک اودای منع کېکن، فریدې به تانک لایستا پلا وعدا کېکن که بد عمل خلکه پلا وري نه گریباگم او کېولا تېنه پلا مکتبې پاگم او گوشنگ اکتو گوشنگې وظیفای شره پولېباگمان گر فریدې کدکن: مچ خلکه پلا گرکې دې بندا مچ پنده چنا او بکار خلکه پلا نیک اورکې دې بنداس شخصيتي اوړې بگا.

پرانس موټي مقصدي:

بالکول که عمري خام تا او تانک بی او مچستا بارایه بکار فکر کې نه بیاگن، درکار شې که گوشنگس ډشتی تانک بالکوله نظر لېنه رشدن او نه اوړدن که بد عمل بالکوله پلا گریک کن.

یاده کېکالېنا فعالیتېلا:

یاده کېکالي متې دککه پردن.

یاده کېکالي متې ونټان اوبارا کېږدې پردن.

اي ياده کېکالا متنس مشکل لغته پردن او وري معنا کددن.

اکوړې او کتې جواب دد:

متن کو بارایه لکوي شې؟

احمد فریدس کوچکې با؟

فرید هر دواس کي پلا مکتبې پيايک؟

اي دواس فرید کي پندای کنکن او ملتکه نېکن؟

محبې سگرت داوک خاترې کي آنتې پورا کېچان؟

خول فریدس رنگه دواس په دواس پيلي باچ؟

ډاکټرې فرید بارايه کو کدکن؟

فریدې تانک لایستا پلا کووات وعدا کېکن؟

ياده کېکالي متنس آخروالي خطستا اي وري آنتې املا کدن، گر اي ورېس املستا سم کدن.

اکورې خالي جایه مناسب کلمایه دې پوردا:

احمد..... دو..... او هم..... دوستان اینچ.

..... هر دواس..... مکتبې.....

او..... سبقه..... کوشش.....، تانک.....

وظیفای..... شره پولپاینچ.

اکورې لغتنا معنستا لکدا:

اکتو

آپت

کودن

ارزیایی:

✱ آیا ياده کېکالي متنې بکارپړه بېیکن؟

✱ آیا ياده کېکالي متنس مفهومي سادي جېدی کده بېیکن؟

✱ آیا مشکل لغته لکتا بېیکن؟

گوشنگې لام:

ياده کېکالي متنس اول دو خط کتاب رویدې، تانک کتابچایه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف

کوچه پردن.

بکار یاده کېکالي

هدف: متنس بکار پریک، لکیک او یاده کېکالېنا اکورې اغته شره عمل کېک شي.

اوکتېلا:

بکار یاده کېکالي که آس؟

کمي گه بکار اغته شره عمل نه کياتي، سه کووات یاده کېکالا آس؟
ایما سلوکو همصنّفېنه، همسایایه او خلکه پلا باید کووات تي؟

بکار یاده کېکالا اوسه آس گه اکورې صفتېلا کوچي موجود تن:

- ۱- دیندار، پرهیزگار ټي، تر ایمان او اعتقاد دارا ټي.
- ۲- وطن دوست او انسان دوست ټي.
- ۳- هدف او احساس دارا ټي او وظیفه پېنکالا ټي.
- ۴- مکتب او اداراس مقررات او قوانینه تل مراعات کېدن.
- ۵- بکار تربیا او نېک اخلاقس خاوندی ټي.
- ۶- تل ډشتېنې احترام او کنشټیه شره شفقت کې.
- ۷- تانک دوسي لمبلايه تقسیم اوقات رویدی تنظیم کېدن.
- ۸- تل مطالعا، یاده کېنې، ورزش او هدفمند لمة کوچه مصروف ټي.
- ۹- نې لمې سبا آنتې نه اوړدن او هر لحظای غنیمت بایدن.
- ۱۰- همصنّفنه، همسایا او خلکه پلا صمیمي، نېک اخلاق او بکار سلوک دارا ټي.

تربیت مجلا

له منگل گنات / دومنگل سال / ۱۳۸۷ ویند

پرانس موټي مقصدي:

بکار یاده کېکالا بکار اخلاق او خوږیس خاوندی آس، هر کي پلا بکار سلوک کیا، هر دنه خلکه او وطن خدمت بارایه فکر کیا.

یاده کېکالېنا فعالیتېلا:

- یاده کېکالي متني دککه پړدن.
- یاده کېکالي متني ونټان اوبارا کېدې پړدن.
- یاده کېکالي اي اي گنات پړدن او مفهومستا کددن.

اکورې او کتنې جواب ددا:

متن کي بارایه لکوي شې؟
ایکه بکار یاده کېکالاس کاو صفتي کددا؟

اکورې لږته جملایه کوچه پتېدا:

۱- اخلاق

۲- احترام

یاده کېکالي پنج انوخل کلمه گه اول حرفي (۱) دې شروع با کتابچایه کوچه لکن.

اکورې خالي جایه مناسب کلمایه دې پوردا:

تانک..... لمبلایه..... اوقات..... تنظیم کېدن.

دیندار..... تې..... او..... دارا تې.

ارزیابی:

✱ آیا یاده کېکالي متنې بکار پره بېکن؟

✱ آیا یاده کېکالي متنس املستا لکه بېکن؟

✱ آیا یاده کېکالي متن مفهوم شره مولېکن؟

✱ آیا اغته دورېدې بیان که بېکن؟

گوشنگې لام:

یاده کېکالي متنې اول له خط کتاب رویدې، تانک کتابچایه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پردن.

لویه جرګا

یاده کېکالي متني پړه او لکه بادن او لویه جرګا اهمیت شره مولان.

هدف:

او کتېلا:

لویه جرګا کي آنتې کدن با؟
افغانان تانک مشکلنستا کې واسطایدې حل کېکېن؟

لویه جرگا افغانننا ملي او عنعنوي سنت شې گه تاريخ لگا کوچه تانک مشکلي لویه جرگایدې حل کیکن.

لویه جرگا ایلاى خاص گالایه درېن بگا. لویه جرگا میرویس بابا او احمد شاه بابا دورایه کوچه به درېن بایک. احمدشاه بابا لویه جرگا واسطایدې پاچايې پولیک. لویه جرگا دیني او ملي افراده تارنا پلا درېن بگا او تي کوچه خلکنا بو مشکلي حل بگا.

پرانس موټي مقصدي:

لویه جرگا افغانننا عنعنې شې، لویه جرگا واسطایدې بو دولتهلا جوین بینچ. لویه جرگا کېولا افغانننا وونې شې.

یاده کېکالېنا فعالیتېلا:

یاده کېکالي متني دککه پردن.

متني ونټتان اوبارا کېدې پردن.

متني پردن او موټا مفهومستا کددن.

اکورې او کتنې جواب ددا:

لویه جرگا کي آنتې کدن با؟

افغانان تاريخ لگا کوچه تانک مشکلي کي واسطایدې حل کیاینچ؟

لویه جرگا کوته دنه درېن با؟

لویه جرگا کوته باچاینه گالایه درېن بایک؟

کوتي باچا لویه جرگا واسطایدې باچيې پولیک؟

اکورې حرفلایه اودای کلما جوپیدا:

افغانننا	ا - ف - غ - ا - ن - ن - ن - ا
	م - ی - ر - و - ی - س
	ج - ر - گ - ا
	م - ش - ک - ل
	ت - ا - ر - ی - خ
	پ - و - ل - ی - ک
	ب - ا - ب - ا

ياده کېکالي متنس آخري خطې اي وري آنتې املا کدن او اي ورېس املستا غلطيا درېدن.
متنس مشکل لغته اي ياده کېکالا املا کدې او وري تختا شره لکې او لمنگل ياده کېکالا تيس
غلطيا درې.

گوشنگې لام:

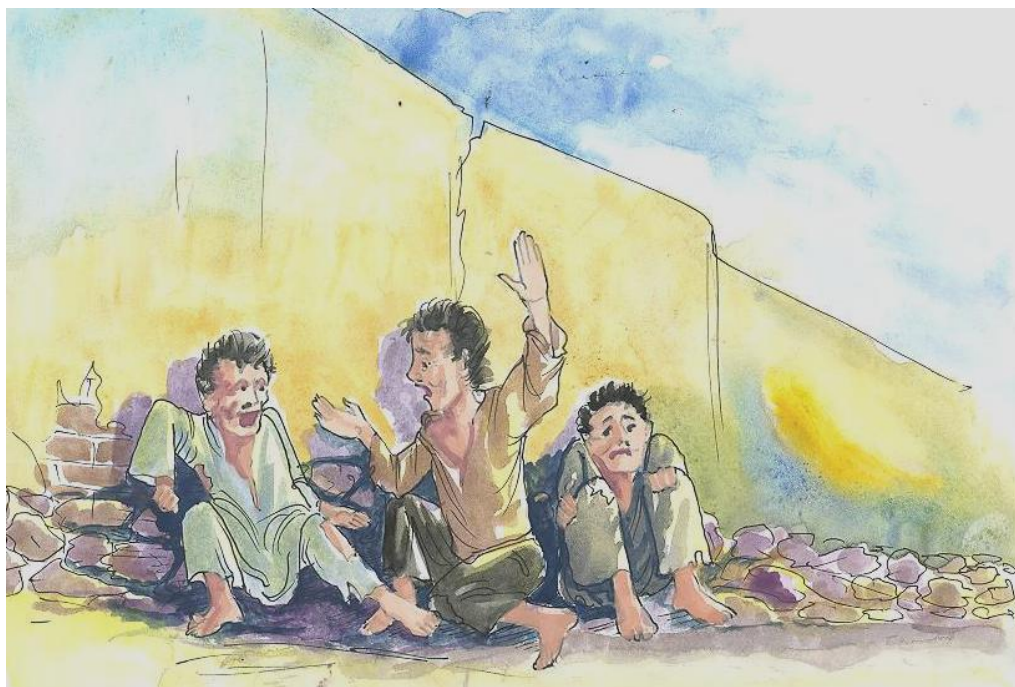

ياده کېکالي متني کتاب رويدې تانک کتابچايه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پردن.

له دېوانېنا عقي

متنس بکار پرېک، لکېک او ټوک مفهوم شره مولېک شې.

هدف:

اوکتېلا:

اېما کوټي ټوک يادو شې؟
خلک ټوک کي خاترې کدېاگن؟

اي دواس له دېواني نندي شره نېوي آينچ، اي ورې اودای اوکت کياینچ.
 اول: که چودې نندي انگار گورې، ماچ چوبل پڼ؟
 دومنگلې کدکن: خدای خوار کېکي، چویکه پڼ، موته کوچې آلن.
 لَمنگلې کدکن: خول کومې گولانگ خو نه آين گه کړ که کوچې آلن.

پرانس موتي مقصدي:

توک کوچه له جن دېوانينا نظري شي گه اي به تطيقس وري نه شي.

جبېس دستور:

جمع نام: جمع نام اېسه نام شي گه ايكېدې بو شيه يا جنسه شره دلالت کياتې. اخول: گوم، لشکر، ورگ او وري.

ياده کېکالي فعاليتېلا:

ياده کېکالي متني دککه پردن.
 ياده کېکالي متني اوبارا کېدې پردن.
 ياده کېکالي متني پردن او مفهومستا کدکن.

ياده کېکالي اکورې اوکتني جواب ددن:

توک کو بارايه شي؟
 له دېوانايه کوچه کوتستا اغني سم شي؟
 آيا ماچ کړ که کوچی آله بياگن؟
 آيا نندي انگار گورې بيا؟
 آيا گولانگ کړ که آله بيا؟
 متن کوچه جمع نام کوتي شي لړويدا؟

ياده کېکالي اکورې جملاینا خالي جایستا مناسب کلمایه دې پوردن:

که چودې..... گورې، ماچ..... پڼ ؟

دومنگلي..... خدای..... کېکي..... پڼ..... موټه.....
آلن.

لمنگي..... خول..... گولانگ..... نه آين.....
کړکه..... آلن.

ياده کېکالي ټوکس اول خطستا اي وري آنتې املا کدن او اي ورېس املستا سم کدن.

ياده کېکالېنا که کوتي وري ټوک يادې تې، صنف پوره کددن.

ياده کېکالي ټوکس جالب او بکار ونېستا بارايه اغت کدن.

ياده کېکالي ټوکس اوتنه ونېستا بارايه اغت کدن که مې نظربدې غلط کدوا تې.

گوشنگې لام:

ياده کېکالي اي اي ټوک تانک ډشتايه اودای ياده کن او تانک کتابچايه کوچه لکن او اکالي دواس
صنف کوچه پردن.

شيم

هدف: مه پٿرانس هدفي، ياده ڪيڪالينا شيم ارزش شره مولپڪ او متنس بڪار لڪيڪ او ڀيڪ شي.

اوڪٽيلا:

شيم ڪي آنتي ڪدن با؟

ڊپني ڪو نقصان دارا، شريي اغت ڪدا؟

شيم ڪوچه خلڪني ڪووات احساس پيدا با؟

وېتوا ډېني دې اما وطن دورا او تباہ بچ، خلکه تانک وطني اورچان او وري وطنه کوچي گينچ.
 ايت گه وطني شيم او آرامي اېوا شي، خلک خوشحال او بالکول او کتالیک تانک مکتبي پاگن او
 سبقه کوچه کوشش کاگن.
 هر کمي تانک لمة آرامي او خوشحال اړېدې شره پولېکن او وطن آبادي خاتري زحمت کنيان،
 تما شي گه وري اما وطن آباد او خلکي شيم کوچه زندگي کن.

پرانس موټي مقصدي:

ډېني دې خلک نا آرام او وطن دورا با.
 شيم کوچه خلک خوشحال، وطن آباد او خلکنا زندگيا آرام وېتگا.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متني دککه پرډن.
 ياده کېکالي متني اي اي پرگراف اوبارا کيږدې پرډن.
 ياده کېکالي متني پرډن او مفهومستا کدډن.

اکورې او کتني جواب ددا:

متن کو بارايه شي؟
 امه خلکه وطن کي آنتي اورپاچان؟
 خلک کودنه خوشحال آينچ؟
 خلک کوته دنه تانک لمة خوشحال اړېدې شره پولې بېيکن؟
 خلک وطن آبادي خاتري کو کاگن؟

اکورې خالي جايه مناسب کلمايه دې پوردا:

وتوا..... دې..... دورا..... بچ،
 تانک..... اورچان..... وطنه.....
 گينچ.

ياده کېکالي تانک اړېدې متنس اي خطه، اي وري آنتې املا کدن، يان اي ورېس املستا
اصلاح کدن.
ياده کېکالي (ډېني) کلمای جملایه پتېدن.

ارزيابي:

- * آیا ياده کېکالي متې بکار پړه بېکن؟
- * آیا ياده کېکالي لغتنا معنی لکه بېکن؟
- * آیا شیم ارزش شره مولیاگن؟

گوشنگې لام:

بی بایوي ياده کېکالي، تانک گوشنگ دشتایه اودای اوکت کن او شیم بارایه دو خط تانک
کتاېچایه کوچه لکن او اکالي دواس تانک صنف کوچه پړدن.

جولپناينا نپا

هدف:

ياده كېكالي متني بكار پرېه بادن.

ياده كېكالي جولپناينا اهميت شره مولان.

اوكتېلا:

اوپرې رسم كوچه كو لشيدها؟

اېمه كوتي جول (جنگل) لشيچو؟

جول هوا او كنه سنا شره كو تاثير كيا؟

جول يا جنگل بو فايدا داريانگن. جول هوای پاک او تازا رشي، کونه جايه کوچه گه جول شن، له باري، طوفان او وايگن بو نايښه نه کايښه.

امه وطنه شرقي او جنوبي ولايته کوچه، ويرمبو، جلغوزا، پستا او وري مېوا دارکالي او بې مېوا موټنا جنگلي موجود شن.

مېوادارکالي موټ دې اوږتا، جول اوډای وري بو فايدا استه اچن با، اخول، لوړکنستا اوډای کړکي، دروازا، مېز، چوکي او وري بو سامان جوړلېن بياگن او لوړکه اوډای جوتلېک خاترې به لّام گورېن بگا.

خلکنې درکار شې گه جوان کړکه نه اندن او که چوډې بو ضرورت پيدا بېک او کوتي موټ انن بچ، رون دې تې بجای وري کړېک انچن بن.

امه وطنې خلک بايد جولېنايه اوډای سم لّام گورن، مي خاترې گه جول وطن کوچه بو بکار تاثیر دارا او وطنس اقتصاد ستا تقوياکېي.

پرانس موټي مقصدي:

جولېنا وطن آنتې گن عايداتي منبع شې او ايکه وطن اقتصاد کوچه مهم رول دارا. مېوې وري وطنه کوچې گړن بياگن او يه پندېدې وطن آنتې بو عايد ايا، لوړکېنستا اوډای وطن آبادي کوچه قسم قسم نېا گورېن بگا.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

متنې دک دورېدې پردن.

متنې ونټېان اوبارا کښېدې پردن.

متنې پردن او شريی اغت کن.

اي اي ياده کېکالا اورې او جوله بارايه تانک نظرستا کددن.

اوکتېلا:

جول کو فايدا دارا؟

جول کوچه کوتي مېوا لېن بياگن؟

سسوي مېوا کي آنتې کدن بياگن؟

مېوا کو خاترې وري وطنه تلن گړن بياگن؟

اېمه سسوي مېوايه كوچه كوتي مېوا بوكاينو آياگن؟
 مېوايه دې اورپتا، جولېنايه اودای وري كو نپا استه ايا؟
 لورپكه اودای كوتي سامان جوپين بگا؟
 مېز او چوكي گه اېمه شری نیوي آیدا، مه كي كوچای جوپين بوي شن؟

ياده كېكالي اكوړې جملايه اي وري آنتې املا كدن او اي وړېس املستا اصلاح كدن.

(امه وطنې خلك بايد جولېنايه اودای سم لّام گورن، مي خاترې گه جول وطن عايد كوچه بو
 بكار تاثير دارا او وطنس اقتصادستا تقوياكېي.)

ارزيابي:

- ✱ آيا ياده كېكالي متې بكار پړه بېكن؟
- ✱ آيا مشكل لغات لكه بېچين؟
- ✱ آيا جنگلنا فايدا او اهميت بارايه بحث كه بېكن؟

گوشنگې لّام:

ياده كېكالي متن كوچای لكوي مېواينا نامه لكدن او كه وري كوتي مېواينا نامه يادې تي،
 كتابچايه كوچه لكدن او اكالي دواس صنف كوچه پړدن.

دن شونېک زړ شې

هدف:

ياده کېکالي متنې پړه او لکه بادن، دنې قدر شره مولان او تانک دنې بې جای استای نه ددن.

اوکتېلا:

آيا اېمه هر لمې دنېدې شره پولېدا؟
کمي گه دنې انو استای دېکن تېنا آيندې کوروات با؟

لّه مای رخصتي کم دن نه شې ګه تي لوهنېدې استای دمن، لّه مای رخصتي چارويودې دواسه پلا برابر شې او هر دواس ۲۴ ساعت شن. که کم کوی فکر کمان او اوته درسه اودای ګه سالي جريان کوچه پېچل دروي آيمان او کېتا نه بيکمان ګه تي شره پولېمان، مه لّه مایه کوچه کافي ګالا او فرصت دارېمان.

لّه مای رخصتي ايلای ولايته کوچه وينده او ايلای وري ولايته کوچه ګه هوا بو شدال تا زمستان تا.

اېمه بې بایوي ياده کېکالي، رخصتي بارايه کو فکر کیکو؟ مه رخصتي کوچه کو پلان دارېدا؟ اېما پروگرامو کووات شې او کوته لّمه شره پولېدا؟ اېمه ياده کېکالي بايد وري ياده کېکالي پلا تانک نظرستو اکټوکدا او تي تجربايه اودای ګېناګوردا.

پرانس موتي مقصدي:

وخت ګه اي وار استای نېچ، گر نه ژنگا. اوته خلک ګه دنې اودای بکار نپا ګوريانګن، تي ګېنا او کمې ګه تانک دنې او ګالای انو استای دپيکن تي بو نقصان کيکن، مي خاتري کديانګن ګه دن شونېک زرشې.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

- ياده کېکالي متني دککه پردن.
- ياده کېکالي متني اي اي پرگراف اوبارا کنيدي پردن.
- ياده کېکالي متني پردن او مفهومستا کددن.
- ياده کېکالي متني پردن، کوته جايه شره ګه نه موليان، لپکالا اودای اوکت کن.

اوکتېلا:

- ياده کېکالي کدن ګه لّه مای رخصتي کوچه کو پروگرام داريانګن؟
- کي خاتري کديانګن ګه دن شونېک زر شې؟
- آيا چې ولايته کوچه رخصتي ايکه ګالايه تا؟
- لّه مای رخصتي کاو دواس شې؟
- اي دواس کاو ساعت شې؟

اکورې جملایه ترتیبې دې لکدا:

- نه شي له مای رخصتي کم دن.....؟
۲۴ ساعت هر دواس شي.....؟
شي کووات پروگرامو اېما.....؟
کوچه کو پلان مه رخصتي دارېدا.....؟

ارزیابي:

- ✱ آیا یاده کېکالي متني پړه او لکه بېکن؟
- ✱ آیا یاده کېکالي متن مفهوم شره مولیاگن؟
- ✱ آیا یاده کېکالي له مای رخصتي کوچه تانک پروگرامي جوپی بېکن؟

گوشنگې لام:

یاده کېکالي درس اول پرگرافي تانک کتابچایه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پړدن.

چې خلک الې نظره آين گه مېوا انسان صحت آنتې بو گټنا پوليا.

خو پام کېکس اغتي اېلو شې گه آيا مېواس اندازا دې بو اېکې صحت آنتې گټنا دارا او که تاوان؟ مېوايه کوچه قندي او بو قوي مواد موجود شن. طبيعي شکلي دې مېواينا اېکې وجود آنتې فايدا دارا، خو بو مېواينا اېکې نه کېولا يوگه فايدا نه دارا بلکې نقصان پوليا.

بيې بايوې ياده کېکالي! کووات گه اېمه معدا او روداينا عملي يعنې هاضمستو قوتي کمزور شې که چودې بو مېوا ادا، هاضماجهاز کوچه باد پيدا با گه نتيجايه هاضمستو کوچه بې نظمي منجېکه ايا، امېمخول بو مېوا اېکې دې، گردايه کوچه به ناجوړې پيدا با، خاص رقمېدې بايدکدن بې، هر کوته مېواس خصوصيتي بېل بېل شې، مي خاترې بالکول بايد ايلای مېوايه بو مه اذن. مثال طورېدې که چودې آرو بو اېن بن، لچار او بې اشتهايس سببي با که بو ناک اېن بن، معدا آنتې بو تاوان پوليا او ملن نېکس (کوچ شارنيس) باعثي با. که املوک خالي معدا پلا بو اېن بن، معدا کوچه تيزاب پيدا کيا. اوته بالکول که عمري ست ساله دې کم تې، مشکل شې گه مېواينا قندستا تانک معدا او رودايه گراي حل کدن، مي خاترې مه بالکول بې اشتهايي او کوچ شارني ناجوړې اختا بياگن.

پرانس موټي مقصدي:

مېوا فايدا دارکالا شې شې، خو کاو مفيد شې به گه اندازا دې بو اېن بې، بندا آنتې نقصان پوليا، هر لَام او هر شې اېک کوچه بايد اعتدال اودای لَام گورېن بې او کوشش بې گه اي فايدة من شې، نقصان او ضرر شره بدل نه بې.

ياده کېکالېنا فعاليتېلا:

ياده کېکالي متني دک دورېدې پردن.
ياده کېکالي متني اوبارا کني پلا ونټتان پردن.
ياده کېکالي مېواينا بو اېکستا بارايه تانک لشوا حالي کددن.
ياده کېکالي اکوړې لغتنا معني کتابچايه کوچه لکدن:

فايدا

نقصان

ضعيف

کېولا

اوکتیلا:

بو مېوانا اېکي فايده دارا که نقصان؟

برابر مېوانا اېکي فايده دارا يا نقصان؟

بو مېوا اېکي دې کوته جايه کوچه ناجورې پيدا يا؟

که چودې املوک خالي معدا پلا ابن بن، کوته جابې آنتې ضرر کيا؟

ياده کېکالي متنې پردن او تانک منجه مشورا کن، کوته جايه شره گه نه موليستن لړېکالا اودای اوکت کن.

اکورې اړي جملايه، چوکات کوچه لکوي کلمايه دې پورا کدا:

مېوانان اېکي فايده.....

کمې گه بو مېوا اياگن رقم رقم ناجورې کوچه اختا.....

بو مېوا اېکي دې گردايه کوچه به ناجورې پيدا.....

هر کوته مېواس خصوصيتي بېل بېل.....

شې
بگا
بياگن
دارا

ارزيابي:

✱ آیا ياده کېکالي متنې پرېه بېيکن؟

✱ آیا ياده کېکالي متن لغته شره موليگن؟

✱ آیا ياده کېکالي متن مفهوم شره موليگن؟

گوشنگي لام:

ياده کېکالي کاو قسم مېوانا نامه تانک کتابچايه کوچه لکدن او اکالي دواس صنف کوچه پردن.

کرک آنتې

هدف: متنس بکار پرېک، لکېک، نونگي کلمانا ياده کېک او کرک اهميت شره پېنېک شې.

اوکتېلا:

اېمه عکس کوچه کو لشد؟
آيا چې کرېک مېوا دارياگن يا بې مېوا کرېک به شن؟
کرکه اودای مېوا دې اورپتا وري کو لّام گورېن بگا؟

مم بکار پېنېکم النی کرک
 نازېدې سنهتاتسوي کرک
 بی بایې بودنه دې چېکه خلک
 لشیکم انچېدې سدوري کرک
 هر جایه که توتي له زندگي سې
 نبل کم پري با نه لري کرک
 مېوای های بکار سن، اوچستی تارا
 بییکه اړ داویاگی که بگي کرک

محمد زمان کلماني

پرانس موتي مقصدي:

هر جای کرېک او الینه تاني دې بکار لړا، کرکه اودای قسم قسم مېوا استه ایاگن او لوړکه اودای بو لّام گورېن بگا. چې خلک اوته جای بیی باییکن گه کرېک او الینه تاني دارا تې.

یاده کېکالېنافعالیتېلا:

یاده کېکالي متني دککه پردن.
 یاده کېکالي متني اوبارا کېدې پردن او کوته جای شره گه نه مولیاتن، لړېکالا اودای اوکت کن.
 اي ياده کېکالا متني مشکل لغته کدډن او وري ياده کېکالا تختا شره لکې او وري چې ياده کېکالي لغته کتابچایه کوچه لکډن.

اکورې اوکتني جواب ددا:

ایمه تانک دبرایه او باغه کوچه کوتي کرېک آنچوو شن؟
 ایمه کرکنا مېویی لکنېدا یا نه؟
 ایمه کرکنا چې فایدی کددا.
 کوته جایه گه کرېک نه تن، سه جای کووات لړگا؟
 ایمه مېوادارکالي کرکه پلا مینا دارېدا یا بی مېوا؟

ياده کېکالي اکورې گډوډ کلمايه سم کدن او کتابچايه کوچه لکدن:

پينېکم مم النې بکار کړک.

بيې بايي چېکه خلک بو دنه دې.

زندگي هر جايه توتي که له سې

نه لري کړک با پري کم لبل

(النې) لغتې جملا کوچه يتېدا او تانک کتابچايه کوچه لکدا.

ارزيابي:

✱ آيا ياده کېکالي شعر بکار پرېه بېچان؟

✱ آيا لغتنا معني ياده که بېکن؟

✱ آيا شعر بکار خطبدي لکه بېچان؟

✱ آيا ياده کېکالي وري کړکنا نامه گوري بېکن؟

گوشنگې لام:

ياده کېکالي مېوا دارکالي او بې مېوا کړکنا نامه بېل بېل تانک کتابچايه کوچه لکدن او اکالي دواس

صنف کوچه پردن.

نېشا صحتس دشمني

ياده کېکالي متنې پړه اولکه بادن اومتن مفهوم شره مولان.

هدف:

او کتبلا:

اېمه کوکنار ضرر شره مولېدا؟

اېمه کودن کوکنار کټوو شي؟

لعل مير سانگ دارايېک، سه تانک سنگه گوم نه کتايېک او تي بجای مخدرمواد کتايېک، کوکنار کتېک اودای بو لذت گورېگايېک. او وري خلکه شره لکنايېک يا همسايه مملکتني گريايېک.

محمد شفيع کاو واري تي آنتې کدکن گه تو به مېنه پيري سنگستې کوچه گوم او ډزا کټه، کوکنارس کټکي هم يه دنيايه گټه نه دارا او هم له دنيايه، خو لعل مير گه بو پيسا استه اچايېک، تانک لمې اودای اړه صبر که نه بيايېک. لعل ميرس دو پوله آيينچ، تنه نامه سرور او سمير آيېک، سرور ډشتا او سمير کنشتا پوله آيېک.

کودن گه سمير کوکنار کوچای اېين چوتپيايېک، کودن، کودن کم کم کوچيا ايايېک. سمير لم لم عملي بيېک، دواس په دواس لاغر بمن شاپروا آيېک او دن به دن رنگه بدتر باچ، اي دواس محمد شفيع، لعل مير آنتې مېکن:

سمير پولي خول دواس په دواس خوار بمن شاپروا آس؟

لعل ميرې، محمد شفيعس اغتستا آنتې پري نه کېکن. کوته دنه گه سمير بستره چنيک او شفاخانايکه نېکن، کاو دن آيت سمير شفاخانا تي ژنگيک او محمد شفيع، لعل مير آنتې کدکن: لشکې گه کوکنارس کټکي کاو ضرر دارا، تو بوخلک امېمخول بدبخت کېوې آن، لعل ميرې تانک پشېماني بارايه تارا کېني کېکن او وعدا کېکن گه تا زندا آس کوکنار نه کټي.

خلک مخدرمواد ضرر شره مولان او تي اېک اودای جانستا دوراپ ننگا کدن.
دهقانان او سانگ دارکالي خلک، تانک سنگه کوچه کوکنار نه کتن او تي جايه، گوم، ږزا او
وري شيلايه کپدن، تا گه يو مچ بوتامه وطنې لېره بې او خلک مه مرض اودای چوتن.

ياده کېکالي نافعالي تېلا:

ياده کېکالي متني دککه پردن.
ياده کېکالي متني ونښتان اوبارا کنيدي پردن.
متني پردن او مفهومستا کددن.
ياده کېکالي متني پردن او کوته جايې شره گه نه مولياتن لړېکالا اودای اوکت کن.
ياده کېکالي اکورې لغت آنتي جملا جوپين.
(پشپماني)

اوکتېلا:

لعل مير تانک سنگي کوچه کو کتگاييک؟
سمير کو کيايک گه دواس په دواس خوار بمن شاپروا آيک؟
سمير کاو دن شفاخانايه آيک؟
محمدشفيع لعل مير آنتي کو کدکن؟
لعل ميرې کو وعدا کېکن؟

اکورې خالي جايه مناسب کلمايه دې پوردا:

محمدشفيع..... وار..... کدکن گه..... مېنه
پيري..... کوچه..... کته..... هم يه دنيايه..... نه
دارا..... له.....

ارزيابي:

- * آیا ياده کېکالي متنې پړه او لکه بېيکن؟
- * آیا ياده کېکالي متن مفهوم شره مولياگن؟
- * آیا ياده کېکالي تانک کرکستا کوکنار اودای بيان که بېيکن؟

گوشنگې لام:

ياده کېکالي تانک آبي بيايه اودای اوکت کن او کاو نېشا اچکالي موادنا نامه کتابچايه کوچه لکن
او اکالي دواس صنف کوچه پردن.

مکتب

هدف: ياده کېکالي متې بکار پره او لکه بادن او امه وطنې کتالکنا اول هوني مکتبستا پېندن.

اوکتېلا:

اېمه مکتبستو نامه کو شې؟

اېمه منطقايه کتالکنا مکتبستا نامه کو شې؟

امه وطنې کتالکنا اول هوني مکتبستا نامه کو شې؟

مکتب یاده کښېس جایه شې او هر کمې مکتبې بیې بایيکن.
 ایت امه وطنه کتالکنا مکتبې بو جوپوي شن او رنگارنگ نامه دې اوچېن بیاگن.
 امه وطنه کتالکنا پروالا مکتبې امان الله خان غازي زیبې او آیستا گرای، شخصي پیسایه دې
 جوپلېن بچ او عصمت نامې دې اوچېن بچ او ایت ملالی نامې دې اوچېن بگا.
 شاه امان الله خان غازي، بالکوله مکتب پلا کتالکنا مکتبستا به بو بیې بایایک او اپراییک گه وطنس
 بالکول او کتالکي پروي بن، علم یاده کن او تانک وطنستا اکتو آباد کدن.

پرانس موټي مقصدي:

یاده کښکالېنا مکتب پلا بکار آشنایې او کتالکنا مکتبستا تاریخس پېنکې شې.

یاده کښکالېنا فعالیتېلا:

یاده کښکالي متني دککه پردن.
 یاده کښکالي متني اوبارا کښېدې ونټتان پردن.

یاده کښکالي اکورې او کتنې جواب کدن.

مکتب کو جکس جایه شې؟

امه وطنه اولین مکتب کي گالایه منجېکه اېچ؟

امه وطنس اولین مکتب کي نامېدې یاده بایچ؟

شاه امان الله غازي کتالک مکتب بارایه کو نظر داراییک؟

اکورې خالي جایه مناسب کلمایه دې پوردا؟

مکتب..... جایه شې..... هر کمې..... بایيکن.

ایت..... کتالکنا..... بیاگن.....

او..... نامه دې..... بیاگن.

یاده کښکالي متنس اي خطستا اي وري آنتې املاکدن او اي ورېس املستا اصلاح کدن.

یاده کښکالي (جوپوي) کلما آنتې جملا جوپېن او تانک کتابچایه کوچه لکدن.

گوشنگې لام:

یاده کښکالي کاو مکتبنا نامه تانک کتابچایه کوچه لکن او اکالي دواس صنف کوچه پردن.

لغت ناما

الف

- اپڻ = بي سواد
- احترام = عزت
- احساس = حس ڪيڪ
- اخلاق = خوي، عادت
- ادا = جايه
- اڀڙاويائي = دلچسپ
- اڀه گڙي = اڀه ڪٽ
- استفادا = گهٽا
- استوڻي = صفت
- اسهال = ڪوچ ڇاڙڻ
- اطاعت = پيروي
- اعتدال = برابر
- اعتقاد = يقين
- اغت = گپ
- اڪيڙو = اي جاي
- اڪلا = تنها
- امند = زمستان
- امين = امانت ڪار
- اندارا = اندرماسي
- انو = مفت
- اهميت = مهم بيڪ
- اوبارا = اوڀري، جگ
- اوچين = ياده
- اوڪت = پڙسان
- اونجنا = صابون
- اڀڪس شي = خوراڪس شي

- اپنا = خوراک
- اپنا = خوراکا
- ایلائی = بعضی

آ

- آسودا = آرام
- آپت = لمبی، پتائی
- آرو = آری
- آزار = تکلیف
- آسکار = ذغال

ب

- باری = بارو، سیلاب
- باطلہ دانی = شگان
- بالکولتوب = چنپہ گہر
- بدعمل = نا اہل
- بکار = خوب، بی
- بگی = گاوی
- بُگی = ویشی
- بل = طرف
- بورپین بن = دفن بن

پ

- پاکی = نظافت
- پام = پری
- پختا = سمت کوا
- پرندا = پرنگالا
- پرہزگار = دیندار
- پشکن = لمبی
- پلان = پروگرام
- پمن = چمپن، ناپاک

- پند = نصيحت
- پورا = تكميل
- پي = پٽ
- پڻيڪ = پر جيڪ، مولڪ

ت

- تاراڪڻي = وضاحت، اظهار
- تانڪ خوشي دې = تانڪ رضايدې
- تاوان = نقصان
- تپوي = گرم
- تربيا = ورلڪ
- ترحم = مهرباني
- تر = محکم
- تطبيق = عملي
- تقسيم اوقات = لمبس پروگرام
- تقويا = قوي، زور دار
- تما = اميد

ج

- جم = چي، چپڪه
- جوپوي = سازبوي
- جويپاگن = سازکاگن
- جومه = سهاره

ح

- حقيقت = شت، راست
- حيثيت = موقف

خ

- خام = کچا
- خلاف = مخالف، برعکس
- خوراڪ = اپنا

- خیال = فکر

چ

- چرغا = ژنگا

- چرغبو = ژنگبو

- چسکاني = چخسانې، چهې

- چمېنې = ناپاک

- چوبل = چوتلن

- چوتین = خلاص بن

- چوټېک = جمع کېک

- چېلا = لباس

د

- دار = لوړک

- دارایا = حال او مالي

- دانا = گوم، جوار، مېوا او وري

- دقیق = فکر کېک، پام کېک

- دککه = چپکه، چپ دورېدې

- دلالت = نمایندګي

- دم = ساه

- دن = وخت

- دوراپ = دور، دوزیار

- دورندور = مخامخ

- دوره = دروازایه

- دورپا = نشوا، نایوا

ډ

- ډپني = جنگ

- ډزا = جوار

- ډشتا = گڼې

- ډلا = گروپ

ر

- راست = داشنا
- رحم = مهرباني
- رس = مزا
- رشكي = ننگا کېکي
- رشمان = ننگاکمان
- رون = جلد

ژ

- ژنگیک = چرغیک

س

- ساري = وري بنډا آنتې وټکالا مرض
- سانگ = زمين
- سلام = سلامتي
- سلوک = چلند
- سمپن = کومک کن
- سمکه = بکارکه، صحيح که
- سنت = نبي کریم ﷺ س کدنا
- سنهتا = سدوري، آرایش بوي

ش

- شتېدې = راستي دې
- شدال = يخ
- شفقت = مهرباني
- شلک = لحظا، دم
- شونېک زر = طلا
- شيم = آرامي

ص

- صلاحيت = اختيار، واک

ض

- ضرر = تاوان
- ضعيف = كمزور

ع

- عصمت = پاڪي
- عمل = لَام
- عنعنِي = وونِي، رواج

ف

- فايدا = گپنا
- فرصت = وخت، گالا
- فرمان = امر
- فشار = زور

ق

- قدر = عزت
- قوانين = جمع قانون

ک

- کار = هيچ کون
- کايو آلا = بيو اورا، نارنو آلا
- کدا = ميا
- کرم = رحم
- ککړا = تړ، محکم
- ککړه تاني = تربیک
- کنشتا = چنپا
- کنه سني = محيطي
- کنبډې = آوزې دی
- کوږ = اووکوږ
- کورن = کوته دنه، کوته وخته
- کومک = سمپني
- کورات = کورقم

- کڀولا = تنها

گ

- گالا = دن، وخت

- گر = يان، پڇيل

- گران = عزيز

- گراي = طرفي

- گروپ = ڊلا

- گنات = شمار، حساب

- گونا = چاه

ل

- لاغر = خوار

- لباس = چپلا

- لج = شرم

- لذت = مزه

- لڙڪالا = معلم

- لڙياڳن = معلوم بياڳن

- لم = لوو، آهستا

- لوسپن بن = چالن بن، لسپن بن

- لوهان = آسان

- لوهنڊي = آسانيدڻي

- لڀ سراهه = لايه اوسيه

- لڀن بياڳن = پيدا بياڳن

- لڀوني = لايڪولي

- لي = لڳي، هموار

ل

- لاڻني = توخي

م

- مال = گا او گولانگ، چارپاي

- ماین = دله کالي شي
- مچ = بدی، ناکار
- محاورا = اي ورې پلا اغت کدیک
- مران = کدیک
- مشورا = مصلحت
- معالج = علاج کیکالا
- معتدل = برابر
- معین = معلوم
- معیوب = کیس ویره گه عیب داراتي
- مفهوم = مقصد
- مقام = درجا
- مقررات = قوانین
- منبع = ذخیرا
- مهربان = رحم کیکالا
- موټ = کرک، جل
- موسم = فصل
- مولکالي = عالمان
- مولېني = علم
- مېنه کوی = مېنه پيري
- مي دې اوږتا = مي دې غیر

ن

- ناینی = نشیک، دورابیک
- نشا = دورابا
- نصیب = قسمت
- نظافت = پاکي
- نفرت = کرک
- نقص = نقصان، تاوان
- نه کتاییک = نه آنچاییک
- نه لجمان = نه شرممان

- نېک اخلاق = بکارخوي

و

- کدنا = وینا

- وار = دفعا، گذر

- وایگن = واغن، تیزشمال

- وټینچ = خستا بینچ

- وړي = لایقي

- وقایا = مرضس پورستا درېکي

- وکا = نزدیک

- ونټتا = تقسیم کېتا

- وونا = رواج

- وپر = وجود

- ویشیک = نشریک

ه

- های = کاو

- هدف = مقصد

- هر وانيا = هر کوتي، هر يو

ی

- یان = گر، پچیل